

Wiadomości KSN

Biuletyn Informacyjny Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Nr 11-12(164-165) listopad – grudzień 2009 r.

Solidarność

„Wiadomości KSN” są dostępne na stronie internetowej KSN On line pod adresem: <http://www.solidarnosc.org.pl/~ksn>

PRZY WIGILIJNYM STOLE

Przy wigilijnym stole,
Łamiąc opłatek święty,
Pomnijcie, że dzień ten radosny
W miłości jest poczęty;

Że, jako mówi wam wszystkim
Dawne, odwieczne orędzie,
Z pierwszą na niebie gwiazdą
Bóg w waszym domu zasiądzie.

Sercem Go przyjąć gorącym,
Na ścieżaj otworzyć wrota –
Oto co czynić wam każe
Miłość, największa cnota.

A twórczych pozbawił się ogni,
Sromotnie zamknąwszy swe wnętrze,
Kto z bratem żyje w niezgodzie,
Depcząc orędzie najświętsze.

Wzajemnie przebaczyć winy,
Koniec położyć roztoce,
A z walki wyjdzie zwycięsko
Walczące narodu serce.

Jan Kasprzewicz

„Bóg się rodzi!
Moc truchleje”

**Radosnych Świąt
Bożego Narodzenia
i Pomyślnego Roku 2010**

życzy

Redakcja

SPIS TREŚCI

Informacje Przewodniczącego KSN.

Zebranie Rady KSN NSZZ „S” – 24.10.2009 r.

Zebranie Prezydium Rady KSN NSZZ „S” – 21.11.2009 r.

Zebranie Rady KSN NSZZ „S” – 05.12.2009 r.

i uchwały dotyczące wyborów.

Zwolnienia grupowe w UMCS Lublin.

Konferencja GEW – W. Pillich.

Konferencja EI - L. Koszałka.

Konferencja ETUCE – E. Żelazna.

Stanowisko PLP ws. Marynarki Wojennej – P. Soroka.

Zbrodnia stanu wojennego – Mariusz A. Roman.

DZIAŁANIA KRAJOWEJ SEKCJI NAUKI

Informacje Przewodniczącego KSN

22. październik 2009 r.

Z niepokojem pisałem uprzednio o tegorocznych podwyżkach wynagrodzeń w uczelniach medycznych. Od wielu tygodni utrzymywana była dziwna, niejasna sytuacja. Wygląda, że wreszcie zostało zapalone zielone światło. Dzisiaj odbyło się posiedzenie Podkomisji Stałej ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego poświęcone rozpatrzeniu informacji Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz informacji Ministra Zdrowia na temat rozdysponowania i wykorzystania w roku 2009 środków budżetu państwa na finansowanie uczelni medycznych, ze szczególnym uwzględnieniem środków rezerwy celowej przeznaczonych na wzrost wynagrodzeń pracowników. W posiedzeniu uczestniczyli posłowie, członkowie Podkomisji Stałej ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Podkomisji Stałej ds. Ekonomiki, Nauki i Edukacji. Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego reprezentował wiceminister Witold Jurek, a Ministerstwa Zdrowia wiceminister Cezary Rzemek. W obradach wzięli udział także przedstawiciele rektorów uczelni medycznych oraz związków zawodowych. Przewodniczyła obradom przewodnicząca Podkomisji Stałej ds. Nauki i Szkolnictwa Wyższego pani poseł Krystyna Łybacka. Podczas obrad przypomniano o wyraźnej intencji posłów, wyrażonej w czasie debaty nad budżetem państwa na rok 2009, o przeznaczeniu środków ujętych w rezerwie celowej na zrekompensowanie płac. Przypomniano, że nawet w okresie zmniejszania wydatków budżetu państwa spowodowanych sytuacją kryzysową uznano za właściwe utrzymać rezerwę celową, a strona rządowa jasno informowała o przeznaczeniu tej rezerwy na poprawę wynagrodzeń. Po raz kolejny, to bardzo ważne, wyraźnie potwierdzono, że **środki z rezerwy celowej przyznane uczelniom medycznym będą w przyszłym roku skutkować stosownym zwiększeniem dotacji, chodzi o tzw. skutki przechodzące**. Ministerstwo Zdrowia zostało zobowiązane do skierowania do uczelni medycznych pisma rozwiewającego wątpliwość, czy środki z rezerwy celowej przeznaczyć na zwiększenie wynagrodzeń. **Dodam, że bez tego pisma, po wyjaśnieniach podanych w czasie obrad, uczelnie medyczne powinny przystąpić do wprowadzenia podwyżki w życie.**

29. październik 2009 r.

Zarysowała się szansa na kolejną poprawę wynagrodzeń w szkolnictwie wyższym w 2010 roku.

Sejmowa Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży w dniu 27 października br. omawiała projekt budżetu państwa na rok 2010 dla nauki i szkolnictwa wyższego. Budżet

nauki oceniany jest przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa wyższego bardzo optymistycznie, gdyż poza środkami w działach „nauka” budżetu krajowego i budżetu środków europejskich są planowane inne znaczące środki, w tym 500 mln zł pochodzące z Funduszu Nauki i Technologii Polskiej. Nie podzielam tego optymizmu. Jest mało prawdopodobne, by w przyszłym roku zrealizowano zamierzoną prywatyzację. (Środki Funduszu Nauki i Technologii Polskiej pochodzą z 2% odpisu z prywatyzacji.) Nawet gdyby zasilono budżet środkami zgodnie z planem, to i tak będzie to znacznie mniej niż w krajach rozwiniętych, tym bardziej, że w Polsce mamy latami trwające niedoinwestowanie nauki.

W odniesieniu do szkolnictwa wyższego Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży przyjęła dwa wnioski, o stworzeniu rezerwy celowej na zwiększenie dotacji:

- **w wysokości 500 mln zł na zadania dydaktyczne, w tym na poprawę wynagrodzeń**
- **oraz w wysokości 150 mln zł na pomoc materialną dla studentów i doktorantów, z przeznaczeniem na stypendia socjalne.**

Losy tej ważnej decyzji Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży będą zależeć od odniesienia się do niej Sejmu w toku dalszych prac nad budżetem. Bardzo ważne będzie rozpatrzenie tych wniosków przez Komisję Finansów Publicznych. Posiedzenie tej komisji może odbyć się już w połowie przyszłego tygodnia. **Dobrze by było, gdyby konieczność poprawy finansowania uczelni sygnalizowała nie tylko Komisja Edukacji, Nauki i Młodzieży i Krajowa Sekcja Nauki.** Pracownicy akademicy powinni silnie poprzeć tę inicjatywę. Szczególnie ważny byłby głos rektorów, borykających się na co dzień z trudami prowadzenia uczelni. Ze względu na szybki tok prac Sejmu to wsparcie powinno być natychmiastowe. (W tej sprawie skierowałem list do rektorów uczelni publicznych.) Dodam, że właśnie w okresie kryzysu finansowego i ekonomicznego powinno się bardzo dbać, aby nie rozchwiała się ta prorożkowa dziedzina, wyróżniająca nasz kraj pod względem upowszechnienia kształcenia na poziomie wyższym.

Sporządzenie informacji o projekcie budżetu państwa jest dość kłopotliwe z kilku powodów. Budżet i jego opis jest rozbudowany. Rozszyfrowanie, co się kryje za poszczególnymi pozycjami wymaga wniknięcia w szczegóły. Np. część 28 – NAUKA obejmuje wydatki w działach 750 – NAUKA, 750 – ADMINISTRACJA PAŃSTWOWA, 752 – OBRONA NARODOWA, 921 – KULTURA. Inny jest ciężar gatunkowy wydatków w

dziale ADMINISTRACJA PAŃSTWOWA i w dziale OBRONA NARODOWA. Wydatki w dziale ADMINISTRACJA PAŃSTWOWA to koszty majątkowe i inne związane z obsługą programów operacyjnych, natomiast w przypadku OBRONY NARODOWEJ są to koszty projektów badawczych i celowych.

Dopinanie projektu budżetu państwa jest procesem dynamicznym. W projekcie budżetu na rok 2010, z początku września, w dziale 730 – NAUKA kwota planowanych wydatków wynosi 4 092 744 tys. zł, w projekcie przesłanym do Sejmu (druk nr 2375) jest 4 202 747 tys. zł, a w informacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego datowanej „październik”, jest 4 202 184 tys. zł. Na dodatek konstrukcja budżetu i jego opis co roku jest mniej lub bardziej zmieniana, co utrudnia porównanie tego, co było, z tym co ma być. Szczególnie wiele wariantów odniesienia jest w bieżącym roku, gdyż mamy dwa budżety: pierwszy opublikowany na początku roku, drugi znowelizowany ustawą z dnia 17 lipca br. i jeszcze na dodatek mamy przewidywane wykonanie budżetu.

Wielkości budżetowe zawarte w załączonej tablicy (plik pdf poniżej, dostępny również w AKTUALNOŚCIACH) przyjęto z różnych dokumentów, toteż ich porównanie jest obciążone błędem wynikającym z tej metody zestawienia. Jest to jednak jakieś przybliżenie do rzeczywistego obrazu sytuacji budżetowej, w wycinkowym ujęciu.

Budżet nauki i szkolnictwa wyższego na r. 2010 (zbiórco wg projektu ustawy budżetowej).

Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w swoich wystąpieniach podkreśla, że jak na sytuację kryzysową, nauka została potraktowana przychylnie. Całkowite nakłady na szkolnictwo wyższe zostały znacznie zwiększone. Poza środkami w budżecie krajowym w dziale NAUKA i w budżecie środków europejskich trzeba uwzględnić także inne środki nie ujęte w tych pozycjach. Szczególnie znacząca ma być kwota z Funduszu Nauki i Technologii Polskiej wynosząca 500 mln zł. Są to środki z tytułu 2% odpisu z prywatyzacji. Ten przychód jest jednak niepewny. Zostałby osiągnięty, gdyby z prywatyzacji zebrano 25 miliardów zł, co jest mało prawdopodobne. Racjonalne jest przewidywanie, że będzie to dodatkowe zasilenie nauki, lecz będzie niższe od planowanego. (Przypomnę, że wprowadzenie odpisu 2% od środków pozyskanych z

prywatyzacji było realizacją jednego z wniosków Krajowej Sekcji Nauki, zgłoszonego w pierwszej połowie lat dziewięćdziesiątych do Komitetu Badań Naukowych.)

W dniu 26. października br. odbyło się posiedzenie Zespołu ds. usług publicznych przy Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych. Posiedzenie to było rezultatem prac grupy roboczej powołanej do omówienia wybranych zagadnień dotyczących zadań oraz finansowania nauki i szkolnictwa wyższego. Grupa robocza sformułowała 9 problemów (postulatów) i jeden szczegółowy wniosek. (Dokument załączam poniżej w formie pliku pdf, i jest on również dostępny w AKTUALNOŚCIACH.) Trzeba tu zaznaczyć, że dokument grupy roboczej był odzwierciedleniem stanowiska strony społecznej, tj. strony związkowej, i w jakimś stopniu przedstawicieli pracodawców. Reprezentacja strony rządowej uczestnicząca w pracach grupy roboczej była w składzie nie upoważnionym do wiążącego odniesienia się do postawionych problemów.

Tok debaty Zespołu obejmował prezentację problemów w imieniu grupy roboczej, odniesienie się do nich upoważnionego przedstawiciela strony rządowej i dyskusję. Na cele reprezentacji rządowej stał wiceminister Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prof. Witold Jurek.

Rozbieżność poglądów zarysowała się w odniesieniu do dwóch postulatów, pierwszego i szóstego. Pierwszy postulat mówi o konieczności dojścia do finansowania z budżetu państwa: nauki na poziomie 0,6% PKB i szkolnictwa wyższego na poziomie 1,2% PKB. Trudne także może być osiągnięcie uzgodnienia o przywrócenie gwarantowania przez budżet państwa środków na utrzymanie w uczelniach publicznych podstawowego poziomu wynagrodzeń określonego relacją 3:2:1:1 w odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej (postulat szósty). Było to oczywiste w 2001 roku. Obecnie strona rządowa utrzymuje, że uczelnie mają autonomię i że jest to zmartwienie rektorów. KSN podkreśla, że przeznaczenie z budżetu państwa wystarczających środków na osiągnięcie tego poziomu wynagrodzeń, tak jak to miało być, nie ogranicza autonomii uczelni. Pełne odniesienie się strony rządowej do omawianych zagadnień zostanie przesłane na piśmie. Trzeba więc poczekać.

Janusz Sobieszczański

Zebranie Rady KSN NSZZ „S”

w dniu 24.10.2009 r.

W zebraniu uczestniczyło według listy obecności 18 członków Rady, 1 członek Komisji Rewizyjnej i 6 zaproszonych gości.

Zebranie otworzył kol. J. Sobieszczański. Przypomniał, że w ostatnim okresie zmarło wielu działaczy związkowych bądź osób ściśle związanych z KSN. Wymienił kol. Elżbietę Pillich, Albina Klementowskiego, Marka Dietricha i Zygmunta Trzaskę Durskiego. O każdej z wymienionych osób powiedział kilka słów charakteryzując jej zaangażowanie w działalność związkową i powiązania z KSN. Obecni uczcili pamięć zmarłych minutą ciszy.

Budżet państwa. Sprawę budżetu państwa zreferował kol. J. Sobieszczański. Poinformował, że projekt budżetu na 2010 rok został przedstawiony w innej formie niż dotychczas. Jest rozbity osobno na środki z funduszy unijnych i środki krajowe. Z tego powodu są trudności z porównaniem projektu z tegorocznym budżetem. Zwrócił uwagę na uwzględniony w projekcie bardzo duży deficyt 52214 mln zł. Wprawdzie przewiduje się wzrost średniej płacy o około 2%, ale równocześnie przewidziany jest spadek zatrudnienia o około 100 tys. osób. Przewidywany jest znaczny wzrost nakładów na naukę o 4,76% i szkolnictwo wyższe o 3,25%, jednak nie dysponujemy informacjami na jakie kwoty można liczyć z funduszy unijnych. Kol. J. Wibig zauważyła rozbieżności w liczbach pomiędzy projektem budżetu a naszymi wyliczeniami. Kol. J. Sobieszczański wyjaśnił, że nasze wyliczenia powstały na podstawie wersji projektu budżetu z początku września. Obecną wersję, skierowaną do Sejmu, otrzymaliśmy zaledwie przed kilkoma dniami. Kol. M. Wesołowska poinformowała, że wzrost środków na naukę jest mniejszy niż przewidziany dla oświaty. Poza tym wprawdzie wzrosły w szkolnictwie wyższym wynagrodzenia o około 8%, ale równocześnie wzrosła liczebność grup na zajęciach i wzrosło pensum oraz zmniejszono wynagrodzenia za pracę w dni ustawowo wolne od pracy, tak że realny wzrost wynagrodzeń jest znacznie mniejszy. Kol. J. Sobieszczański zauważył, że w staraniach o poprawę finansowania nauki i szkolnictwa wyższego pomocne byłoby wsparcie ze strony KRASP i RGSW, lecz czy można na to liczyć? Kol. K. Siciński zwrócił uwagę na problem dofinansowania z unijnych funduszy strukturalnych. Znaczne dofinansowanie z tych funduszy będzie jeszcze w przyszłym roku. Później będzie znaczny spadek. Należy to uwzględnić w planach. Kol. M. Wesołowska zauważyła, że w związku ze zmianą projektu rządowego powinna nastąpić również korekta naszej opinii. Kol. J. Sobieszczański poinformował, że nasza opinia została już umieszczona na stronie internetowej KSN. Stanowi ona również fragment opinii Komisji

Krajowej do całego budżetu.

Negocjacje w Komisji Trójstronnej. Kol. J. Sobieszczański przedstawił informację na temat przebiegu negocjacji w Komisji Trójstronnej. W skład zespołu negocjacyjnego wchodzi przedstawiciele rządu, przedstawiciele pracodawców i przedstawiciele związków zawodowych. Na wrześniowym posiedzeniu zostały przedstawione zaktualizowane postulaty strony związkowej dotyczące nauki i szkolnictwa wyższego. Uwzględniono w nich uwagi ze strony pracodawców i innych związków zawodowych. Ze strony pracodawców postulowano o równe traktowanie uczelni publicznych i niepublicznych w zakresie finansowania pomocy finansowej dla studentów i finansowania zadań dydaktycznych. Postulowano także zwiększenie kwoty, do której uczelnia nie musi używać zgody Ministra Skarbu na sprzedaż majątku uczelni. Do tego ostatniego wniosku strona solidarnościowa podeszła z dużą rezerwą, ale postanowiła go rozważyć. Z naszej strony oczekujemy znaczącego wzrostu nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe, oraz zagwarantowania w budżecie środków na przywrócenia zasady 3:2:1:1 w odniesieniu do średniego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Wystąpiliśmy również o odpowiedni wzrost nakładów na wydatki rzeczowe. Zaproponowaliśmy też przegląd tematów w programach strategicznych. Strona rządowa przedstawiła obszerne wyjaśnienia na nasze pytania i wątpliwości. Nie podjęto żadnych uzgodnień, gdyż strona rządowa nie była w składzie upoważnionym do prezentowania stanowiska wiążącego. Przy takim działaniu Trójstronnej Komisji nie ma możliwości rozwiązania żadnego problemu. Po tym posiedzeniu, uwzględniając zgłoszone w dyskusji głosy, skorygowano treść niektórych postulatów. Przyjęto, że skoro nie ma możliwości w 2010 roku jednorazowego wzrostu nakładów na naukę i szkolnictwo wyższe do proponowanego poziomu, to powinien być to proces wieloletni. Dokument ten został złożony do Zespołu problemowego do spraw usług publicznych TK jako stanowisko grupy roboczej nie uzgodnione ze stroną rządową.

Przewidywane jest w najbliższy poniedziałek posiedzenie Zespołu problemowego, na którym ten dokument ma być omawiany. Możemy się spodziewać, że strona rządowa dalej będzie trwała na stanowisku, że sprawy podwyżek płac są w gestii rektorów. Twierdzenie, że wszystko zależy od rektorów, jest absurdalne, bo jeśli rektor nie dostanie wystarczających funduszy od państwa, to trudno mu będzie zagwarantować odpowiedni poziom wynagrodzeń. Kol. J. Wibig zadała pytanie dotyczące zmiany kwoty bazowej i taryfika-

tora. Kol. M. Wesołowska zauważyła, że zwiększenie wartości środków trwałych uczelni bez zgody Ministra Skarbu jest mocno kontrowersyjne. Kol. J. Sobieszczański poinformował, że Minister oświadczył, że sprawa sprzedaży majątku trwałego ma być załatwiona kompleksowo. Proponowany jest limit 200 tys. euro. Być może graniczna kwota powinna być niższa. Kol. K. Siciński poinformował, że w najbliższym czasie ma się odbyć dyskusja w Komisji na ten temat i nie wiadomo jaki będzie jej finał. Następnie zabrał głos kol. B. Linde. Stwierdził, że nie jest istotna wysokość kwoty, do której można sprzedawać majątek uczelni bez zasięgania zgody Ministra Skarbu, a ważne jest kto ze strony uczelni decyduje o takich transakcjach. Ważne jest, aby członkowie senatu nie pozwalali na takie transakcje, jeśli są one niekorzystne dla uczelni. Zadał również pytanie, kto jest przedstawicielem pracodawców w Komisji Trójstronnej i czy są tam reprezentowani pracodawcy dla uczelni. Z jego informacji wynika, że pracodawcy nie mają pojęcia o tym, jakie jest zapotrzebowanie rynku pracy na absolwentów wyższych uczelni, a strona pracodawców nie jest w stanie sprecyzować wymagań w odniesieniu do nowo zatrudnianych pracowników. W odpowiedzi kol. J. Sobieszczański poinformował, że temat dostosowania kształcenia do potrzeb rynku pracy był poruszany na posiedzeniu grupy roboczej. Strona rządowa usiłowała uzyskać takie informacje od pracodawców, ale bezskutecznie. Przedstawiciel pracodawców zgłosił gotowość poparcia naszych postulatów płacowych, ale pod warunkiem, że poprzemy ich postulaty dotyczące zmniejszenia finansowania górnictwa i przemysłu stocznioowego.

Realizacja podwyżek w uczelniach. Kol. J. Sobieszczański zaproponował, aby przedstawiciele uczelni poinformowali o przebiegu podwyżek płac na ich uczelniach. Jako pierwszy przedstawił informacje kol. Z. Zawitowski. Komisja zakładowa na Politechnice Poznańskiej uzgodniła stanowisko z ZNP. Ustalono podwyżki ze skutkiem przechodzącym na następne lata dla nauczycieli akademickich w wysokości 130 zł, a dla pozostałych 120 zł. Kol. B. Linde poinformował, że na Uniwersytecie Gdańskim wynegocjowano podwyżki w wysokości ok. 170 zł brutto, ale bez skutków przechodzących na następne lata. Kol. T. Werbowski z Politechniki Śląskiej poinformował, że u nich rektor wypłacił tylko podwyżki wyrównujące inflację, a resztę przyjął jako nagrodę bez skutków przechodzących na następne lata. Kol. E. Żurawska poinformowała, że na Uniwersytecie Śląskim zawarto porozumienie pomiędzy związkami zawodowymi a rektorem, że podwyżka dla nauczycieli akademickich będzie w wysokości 150 zł, a dla pozostałych w wysokości 100 zł obligatoryjnie, a pozostała kwota zostanie rozdzielona uznaniowo, ze skutkiem przechodzącym na lata na-

stępne. Kol. W. Janik poinformował, że na Akademii Rolniczej w Poznaniu negocjacje rozpoczęto jeszcze w grudniu. Jednak uzgodnione z ZNP warunki były niekorzystne dla pracowników nie będących pracownikami dydaktycznymi. „Solidarność” skorzystała z okazji, że rektor wystąpił w sprawie podwyżki wynagrodzeń. Przeprowadzono negocjacje dzięki którym pracownicy uzyskali podwyżki średnio o 210 zł. Pieniądze te zostały włączone do wynagrodzenia podstawowego ze skutkiem przechodzącym na następne lata. Kol. J. Olędzki podsumowując dotychczasowe informacje stwierdził, że tam gdzie Związek ostro walczy o pracowników tam można dużo osiągnąć. Jednak potwierdza to w pewnym stopniu stanowisko Pani Minister dotyczące autonomii uczelni. Kol. L. Ptasieński poinformował, że na AGH podpisano porozumienie między rektorem, a dwoma związkami zawodowymi. Pracowników podzielono na 5 grup zawodowych, w których podwyżki były zróżnicowane. Średnio wypadło na pracownika około 200 zł brutto. Podwyżki dotyczyły tylko pracowników zatrudnionych na uczelni jako w pierwszym miejscu pracy. Rektor zostawił sobie 10% rezerwy na ewentualne odwołania. Z tej podwyżki 50 zł średnio na etat stanowi podwyżka uznaniowa zależna od oceny pracownika. Rektor wydał w tej sprawie pismo okólne. Kol. J. Wierzbicka poinformowała, że na UKSW są po pierwszych negocjacjach z rektorem. Podczas rozmów skorzystali z porozumień wcześniej podpisanych na innych uczelniach. Dalsze rozmowy mają się odbyć za tydzień. Mają być podwyżki ze skutkiem przechodzącym na lata następne. Kol. J. Wibig poinformowała, że na Uniwersytecie Łódzkim podwyżki dla pracowników nie będących wykładowcami zostały uzgodnione jeszcze w ubiegłym roku. Przy obecnej podwyżce część pracowników była już na górnej granicy widełek. Dla nich ustalono podwyżki w postaci dodatków. Aby te dodatki mogły być na stałe włączone do pensji konieczna jest zmiana taryfikatora. Kol. A. Wiśniewska poinformowała, że na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim ustalono małe podwyżki wyrównujące inflację, natomiast reszta ma być wypłacona w postaci wypłat jednorazowych. Już wypłacono po 615 zł, a planowana jest jeszcze jedna wypłata w wysokości około 1000 zł. Kol. M. Wesołowska poinformowała, że na SGGW negocjacje trwały bardzo długo. Brały w nich udział trzy związki. Stanowiska wszystkich były zgodne. Uczelnia jest zadłużona, bo Minister Skarbu nie wyraża zgody na sprzedaż majątku uczelni, która była planowana. Wszystkie pieniądze poszły na wynagrodzenia. Zostało ustalone, że jeśli będą pieniądze zagwarantowane w budżecie na przyszły rok, to zostaną przeprowadzone podwyżki płac. Średnio wypadło na osobę 205 zł. Pieniądze wypłacone zostały zaliczone do funduszu wynagrodzeń i to jest brane pod uwagę

w algorytmie Ministerstwa. Negocjacje trwały od czerwca do października. Na początku rektor chciał zatrzymać 35% pieniędzy jako rezerwę. Ostatecznie ustalono, że na podwyżki idzie 84% pieniędzy, a na rezerwę rektora 16%. Z pieniędzy na podwyżki 60% jest podwyżką obligatoryjną, a 40% uznaniową. Decyzje ze strony związkowej podejmowały wspólnie ZNP z „Solidarnością”-80. Kol. J. Sobieszczański zauważył, że w niektórych uczelniach negocjacje jeszcze trwają. Powinniśmy na temat podwyżek przygotować informacje dla prasy. W tym roku w niektórych uczelniach wyraźnie widoczna jest niechęć rektorów do dawania podwyżek. Starają się ograniczyć środki na podwyżki. Największe obawy zgłaszane przez rektorów dotyczą niepewności czy będą uwzględnione w środkach przyszłorocznych skutki przechodzące tegorocznych podwyżek. Są to obawy nieuzasadnione. Odpowiednie zwiększenie środków na rok następny jest gwarantowane przez Ministerstwo. Zostało to jednoznacznie potwierdzone przez ministra Witolda Jurka.

Bardzo poważny problem był w uczelniach medycznych, gdzie pieniądze zostały przydzielone wcześniej bez zaznaczenia, że są one przeznaczone na podwyżki i nie było zaznaczone, że są to środki przechodzące na następne lata. Udało się doprowadzić do wspólnego posiedzenia Podkomisji d/s Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Podkomisji ds. Finansowania Edukacji w obecności przedstawicieli Ministra Zdrowia i Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz reprezentacji rektorów uczelni medycznych. Stwierdzono na tym spotkaniu, że intencją rezerwy celowej było skierowanie jej na podwyżki płac w szkolnictwie wyższym. Przy redukcji budżetu związanej z kryzysem ustalono, że rezerwa ta nie ulega zmniejszeniu i jest przeznaczona na podwyżki. Już wtedy ustalono, że będzie to kwota około 250 zł na etat. Na tym posiedzeniu zostało wyraźnie stwierdzone, że w roku następnym będą uwzględnione skutki przechodzące tegorocznej podwyżki. Ustalono również, że Minister Zdrowia ma skierować do podległych mu uczelni pismo zawiadamiające, że pieniądze zostały uczelniom przyznane na podwyżki i są to środki przechodzące na następne lata. Podsumowując nasze działania w sprawach płacowych, można powiedzieć, że były bardzo potrzebne. Przede wszystkim uzyskaliśmy jasną interpretację przepisów i uzyskaliśmy dodatkowe pieniądze na wynagrodzenia w szkolnictwie wyższym. Skoro strona rządowa podkreśla autonomię uczelni to powinniśmy dążyć, by komisje zakładowe były postrzegane jako silny partner w negocjacjach z rektorami. Musimy mieć dobrą i pewną wiedzę o sytuacji na uczelniach. W tej sprawie wysyłaliśmy ankiety do uczelni. Niestety na ankietę odpowiedziało zaledwie 25 uczelni. Kol. J. Wibig poinformowała, że u niej na uczelni jak tylko

dostali informację z KSN i pismo Ministra to natychmiast zostało ono upowszechnione na uczelni. Ułatwiło to negocjacje płacowe. Kol. K. Siciński przypomniał, że wszystkie najważniejsze informacje znajdują się na stronie internetowej KSN. W dalszej dyskusji komentowano przebieg negocjacji w uczelniach i zgłaszano sugestie w odniesieniu do postępowania związku przy następnych podwyżkach.

Reforma struktur EI. Nasze stanowisko w sprawie europejskich struktur EI jest znane. Zostało ono zaakceptowane przez Radę KSN i przesłane do sekcji oświaty. Z ich strony nie było sprzeciwu. Komitet europejski EI odrzucił propozycje reformy. Wygląda na to, że ETUCE pozostanie w niezmienionej formie. W związku z tym należy przepisy dotyczące europejskiej części EI doprowadzić do zgodności z prawem europejskim. Co do wycofanej propozycji, to podczas konferencji wrzesniowej EI tylko strona polska i delegat ze Słowenii zgłosili zastrzeżenia, ale okazało się, że krytyczne stanowisko zyskało ogólne poparcie. Będzie ono prezentowane w dalszej dyskusji przez kol. R. Mosakowskiego.

Przewodnicząca związku zawodowego pracowników edukacji z Gruzji zwróciła się do nas o poparcie jej kandydatury na reprezentanta krajów Europy Wschodniej, nie należących do Unii Europejskiej, w EI. Nasza koleżanka z Gruzji jest bardzo zaangażowana w działalność związkową. Stworzyła niezależny związek zawodowy nauczycieli w Gruzji i tam działa bardzo aktywnie. Po dyskusji uznano, że tę kandydaturę należy poprzeć.

Seminarium GEW – KSN. Kol. J. Sobieszczański poinformował o planowanym seminarium GEW – KSN. Odbędzie się ono prawdopodobnie w Poczdamie w maju lub kwietniu. Są propozycje następujących tematów:

1. Dialog społeczny.
2. Finansowanie szkolnictwa wyższego w dobie kryzysu.
3. Proces Boloński i co dalej?
4. Ze strony niemieckiej – zasady finansowania placówek naukowych w Niemczech.
5. Ze strony polskiej - zagadnienia legislacyjne w nauce i szkolnictwie wyższym.

Kol. K. Siciński zauważył, że akurat w maju przyszłego roku będą odbywały się wybory do władz związkowych, w tym do KSN. Kol. R. Mosakowski stwierdził, że propozycja terminu wyszła od strony niemieckiej. Niemcy zaproponowali pierwszą połowę kwietnia lub koniec maja. Z naszej strony planowany jest udział 10-12 osób. Być może, że na to seminarium zostaną zaproszeni przedstawiciele Szwecji, Norwegii i Danii. Problemem jest tłumaczenie na język angielski. Wszystko zależy od ceny usług tłumaczy. Powinniśmy zaprosić przedstawicieli ZNP. Kol. K. Siciński wrócił

do problemu wyborów. W kwietniu mają się odbyć wybory w regionach, a w maju w KSN. Koliduje to z proponowanymi terminami seminarium. Jeżeli nie da się przenieść seminarium na inny termin, to pozostaje tylko termin kwietniowy, ale mogą być problemy. Dotychczas praktycznie przedstawiciele JBR nie uczestniczyli w seminariach, ale temat finansowania badań może ich zainteresować. Chodzi przede wszystkim o środki pozabudżetowe. Kol. R. Mosakowski przypomniał, że na ten temat była już prezentacja w Olsztynie, ale nie mamy żadnych materiałów z tamtego spotkania. Kol. B. Linde zaproponował, aby dołączyć jeszcze na seminarium temat dotyczący polskich doświadczeń w realizacji programu „Sokrates”. Zobowiązał się przygotować materiały na ten temat. Kol. L. Ptasieński zaproponował dodanie tematu: Organizacja związków zawodowych w krajach Unii Europejskiej. Zaproponowano, aby ten temat przygotował kol. R. Mosakowski.

KSN w strukturze Związku. Relacje na temat prac nad zmianą usytuowania KSN w Związku przedstawił kol. J. Sobieszczęński. Poinformował, że w lipcu odbyło się spotkanie z Przewodniczącym Związku kol. J. Śniadkiem. Po tym spotkaniu wystosowaliśmy jeszcze pismo do niego. W piśmie była sugestia dotycząca usytuowania KSN na tych samych zasadach co regiony. Do tej pory nie mamy odpowiedzi na to pismo. Mamy wrażenie, że ze strony władz Związku jest całkowity brak dobrej woli dla rozwiązania tego problemu. Kol. K. Siciński zaproponował, aby kol. R. Mosakowski umówił spotkanie kol. J. Sobieszczęńskiego ze J. Śniadkiem. Kol. T. Werbowski poinformował, że był na spotkaniu delegatów z władzami Związku i doszedł do wniosku, że powinniśmy podjąć działania pozastatutowe, gdyż postępowanie zgodnie z obecnie obowiązującym statutem jest praktycznie nieskuteczne. Kol. K. Siciński przygotowuje pismo do Przewodniczącego.

Sprawy bieżące. Kol. K. Siciński poinformował, że rozmawiał z kol. Frąckowiakiem. Przekazał nam pozdrowienia od niego oraz zapewnienie, że będzie starał się uczestniczyć w WZD, zorganizowanym z okazji 30-lecia „Solidarności”.

• Kol. K. Siciński wystosował apel do wszystkich zainteresowanych, dotyczący nadsyłania wspomnień i kopii dokumentów związanych z początkami OKPN i stanem

wojennym. Apel skierowany jest również do członków Rady z prośbą o rozesłanie go do jak największej liczby osób zainteresowanych. Kol. L. Ptasieński poinformował, że w krakowskim „Dzienniku Polskim” ukazał się artykuł na temat początków Solidarności nauki.

• Kol. J. Sobieszczęński poinformował, że odbyło się seminarium EI na temat edukacji w dobie kryzysu. Seminarium było dobrze przygotowane, uczestniczyło w nim wiele osób.

• Przypomniał również o zbliżających się wyborach w KSN. Musimy ustalić klucz wyborczy. Zgodnie z terminarzem wyborczym wybory w komisjach zakładowych muszą się zakończyć do końca marca, w regionach do końca kwietnia, a w KSN do końca maja.

• W sprawie sytuacji w przemyśle okrętowym wystosowaliśmy pismo do Ministra Skarbu. Sprawa dotyczy nie tylko stoczni, ale wielu firm związanych ze stoczniami. Likwidacja przemysłu okrętowego godzi w polską rację stanu.

• Wpłynęły do KSN założenia do ustawy o szpitalach klinicznych. Powinniśmy wypracować w tej sprawie nasze stanowisko, ale na razie brak informacji od naszych specjalistów z tej branży.

• Wspieraliśmy Komisję Zakładową Politechniki Śląskiej w konflikcie z rektorem. Konflikt dotyczył kosztów uzyskania przychodu z tytułu praw autorskich. Wystąpiliśmy do Ministra z pismem wskazując, że decyzja rektora jest błędna. Niestety Pani Minister odpowiedziała, że nie jest kompetentna w tej sprawie. W związku z tym KZ skierowała do Sądu Administracyjnego pozew przeciw rektorowi.

• Odbyła się w Katowicach konferencja uczelni ekonomicznych, na którą dostaliśmy zaproszenie. Lecz nie skorzystaliśmy z tego zaproszenia. Szkoda.

• Kol. J. Sobieszczęński poinformował, że w internecie ukazała się kolejna wersja projektu założeń do ustawy o szkolnictwie wyższym. Zaapelował, aby wszyscy zainteresowani zapoznali się z tym projektem i zgłosili do KSN swoje uwagi. Na tej podstawie nasze stanowisko w tej sprawie zostanie zmodyfikowane. Stwierdził, że jest to sprawa bardzo pilna.

Krzysztof Weiss

Zebranie Prezydium Rady KSN NSZZ „S”

w dniu 21.11.2009 r.

Wybory na nową kadencję „Solidarności”. Kol. T. Kolenda poinformował, że projekty uchwał wyborczych zostały rozesłane do wszystkich członków Prezydium. Kalendarz wyborczy przewiduje wybory w KZ do 31 marca, do sekcji regionalnych do 30 kwietnia i do sekcji krajowych do końca maja. W związku z tym termin naszego WZD musi być w drugiej połowie maja. Zaproponowano kandydatów do komisji wyborczej: T. Kolenda, M. Gutowski, B. Jakubowska, K. Siciński. Kol. R. Mosakowski zaproponował, aby członkowie komisji wyborczej uczestniczyli w zebraniach wyborczych KZ i sekcji regionalnych. Na razie nie mamy propozycji lokalizacji WZD. Były próby znalezienia miejsc w różnych regionach, ale dotychczas bez rezultatu.

Informacje na temat **seminarium KSN – GEW** przedstawił kol. R. Mosakowski. Termin spotkania planowany jest na 9–10 lipca. Miejsce jeszcze nie zostało ustalone. Jest propozycja aby było to w którejś miejscowości letniskowej nad Bałtykiem. Proponowana liczba uczestników ze strony polskiej 10–12. W tym zapraszamy 1 lub 2 przedstawicieli ZNP. W programie seminarium przewidziano następujące tematy:

1. Dialog społeczny
2. Zasady finansowania szkolnictwa wyższego w kryzysie
3. Proces Boloński i co dalej?
4. Zasady finansowania placówek naukowych w Niemczech
5. Zmiany legislacyjne w nauce w Polsce
6. Problemy programu „Sokrates” ew. „Erazmus”

Po dyskusji ustalono, że kolejne tematy ze strony polskiej przygotowują:

1. - J. Sobieszczęński,
2. - J. Ołędzki i K. Siciński,
3. - R. Mosakowski i W. Pillich,
4. - temat tylko ze strony niemieckiej,
5. - W. Pillich i J. Ołędzki,
6. - należy się skontaktować z kol. B. Linde.

Omawiano następujące tematy: **Budżet państwa na 2010 r.**, **Prace zespołu roboczego Komisji Trójstronnej**, oraz **Założenia do nowelizacji ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym**. Pominęto informację na te tematy, gdyż sprawy te publikowane były w opracowaniach „Wiadomości KSN”.

Sprawy bieżące. Bezprawne zwolnienie z pracy. Kol. A. Budzyk poinformował o sprawie sądowej dotyczącej jego bezpodstawnego zwolnienia z pracy. Jest on delegatem na Walny Zjazd Delegatów NSZZ „Solidarność” w PIG. A. Budzyk zaapelował o wysłanie na rozprawę przedstawiciela KSN. Zależy mu bardzo na szybkim rozstrzygnięciu przez sąd, bo kończy mu się zasiłek. Po krótkiej dyskusji ustalono, że na posiedzeniu sądu będzie obecny kol. K. Weiss.

Następnie omówiono sprawę **OBR Przemysłu Rafineryjnego**.

W dalszej kolejności omówiono **sprawę odpisu 50% kosztu uzyskania dochodu** z tytułu prawa autorskiego. Sprawę pierwszą zgłosiła Politechnika Śląska. Dotyczyła ona głównie zastosowania normy 50% do wynagrodzeń za urlop wypoczynkowy i urlop naukowy. Kol. A. Paplińska poinformowała, że przygotowuje pismo do Ministra Finansów, aby jednoznacznie określił uprawnienia do korzystania z odpisu 50%. Kol. W. Pillich poinformował, że na Politechnice Śląskiej sprawa trafiła już do Sądu Administracyjnego i on ma rozstrzygnąć, co stanowi dzieło, od którego można dokonać odpisu.

Kol. J. Sobieszczęński zaproponował, aby zebrać informacje z Komisji Zakładowych, jaka jest u nich sytuacja w sprawie 50% kosztu uzyskania przychodu z tytułu pracy twórczej, jakie obowiązują w tej sprawie przepisy wewnętrzne i jak są stosowane.

Zaproponowano, aby ankietę w tej sprawie opracowali kol. R. Zieliński i W. Pillich. Kol. R. Mosakowski stwierdził, że powinniśmy z udziałem fachowców opracować rzeczowe materiały i na ich podstawie wystąpić do Ministra o jednoznaczną interpretację prawa w tym zakresie. Kol. J. Sobieszczęński stwierdził, że niewątpliwie celowe jest zebranie opinii fachowców na ten temat i wykorzystanie ich w piśmie przewodnim do Komisji Zakładowych. Zaproponował, aby pismo do KZ opracował kol. W. Pillich, a pismo do Ministra Kultury z odpowiednimi pytaniami przygotowała kol. A. Paplińska z pomocą kol. W. Pillicha. Kol. W. Pillich zaproponował zwrócić się do prof. R. Markiewicza o opinię prawną na ten temat. Propozycja kol. W. Pillicha została zaakceptowana przez obecnych.

Kol. J. Sobieszczęński przedstawił **sytuację na UMCS**. Uniwersytet jest zadłużony. Zaproponowano daleko idącą redukcję zatrudnienia. Początkowo planowano zwolnienie około 400 osób. Ostatecznie po negocjacjach ustalono zwolnienie około 150 osób. Obecnie wybuchł nowy konflikt o podwyżki płac. Władze uczelni dotychczas nie podpisały porozumienia ze związkami zawodowymi. W najbliższy wtorek ma się odbyć spotkanie w tej sprawie. Kol. J. Srebrny rozszerzył informacje przewodniczącego. Konflikt w UMCS dotyczy głównie skutków podwyżek przechodzących na następne lata. Podobna sytuacja jest na około 10 innych uczelniach. Komisja Zakładowa oczekuje informacji jak przebiegały negocjacje podwyżek na innych uczelniach. Kol. J. Sobieszczęński poinformował, że Komisja Zakładowa na UMCS oficjalnie zwróciła się do KSN o pomoc w negocjacjach. Kol. J. Srebrny zobowiązał się do pilnego nawiązania kontaktu z KZ UMCS i wzięcia udziału w negocjacjach. Kol. J. Sobieszczęński poruszył sprawę **realizacji podwyżek płac w uczelniach**. W uczelniach medycznych

podwyżki były wstrzymane. Wynikało to z tego, że pieniądze przyznane tym uczelniom nie były wyraźnie zadekretowane na podwyżki i rektorzy obawiali się, że nie są to podwyżki przechodzące na następne lata. Odbyło się posiedzenia Podkomisji Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz Finansowania Nauki, na którym zostały między innymi omówione skutki przechodzące podwyżek. Minister Jurek potwierdził, że jest gwarancja ze strony rządu co do przechodzenia tych skutków na następne lata i funduszy na ich pokrycie w przyszłości. Jest więc nadzieja na to, że teraz podwyżki w uczelniach medycznych ruszą. Możemy zaobserwować na uczelniach medycznych zainteresowanie naszymi działaniami w tej sprawie. Kol. J. Srebrny zauważył, że nasze działania ułatwiły porozumiewanie się pomiędzy Komisjami Zakładowymi poszczególnych uczelni i wymianę doświadczeń związanych z negocjacjami i realizacją podwyżek. Dotyczy to również uczelni medycznych. Jest jeszcze kilkanaście uczelni, na których negocjacje trwają, ale jest nadzieja, że wkrótce zostaną one zakończone pozytywnie. Cały czas poruszana jest sprawa środków przechodzących na lata następne. Rektorzy chcą wypłacać tylko jednorazowe kwoty, bez zobowiązań na lata następne. Kol. K. Siciński zaproponował, aby na stronie internetowej KSN stworzyć okno dotyczące tylko podwyżek płac, gdzie umieszczane byłyby informacje na temat realizacji podwyżek na poszczególnych uczelniach.

W Warszawie ma się odbyć w przyszłym tygodniu **konferencja EI**. Wprawdzie EI odrzuciła projekt reformy dotyczący struktur europejskich, ale na tym spotkaniu nie było wielu osób. Grupa tych osób opracowała memorandum mające na celu zmianę struktur EI. To z kolei jest kwestionowane przez inną grupę. Co z tego wyniknie, trudno przewidzieć.

Kol. B. Jakubowska przedstawiła program **wizyty przedstawicieli gruzińskich związków zawodowych** ze sfery nauki i szkolnictwa. Wizyta ma się odbyć w dniach 23 – 30 listopada br. W ramach wizyty goście mają odwiedzić Warszawę i Kraków. Kol. R. Mosakowski poinformował, że na konferencji EI będzie obecna delegacja z Azerbejdżanu, która chce się z nami spotkać.

Przyszło pismo w odniesieniu do **założeń do ustawy o szpitalach klinicznych** Powinniśmy zaopiniować ten projekt. Projekt jest na stronie internetowej Ministerstwa Zdrowia. Kol. K. Weiss został zobligowany do zapoznania się z projektem i znalezienia osób zainteresowanych, które przygotowują opinię. Kol. K. Siciński poruszył sprawę **środków na naukę**. Pani Minister poinformowała nas, że jest tych środków bardzo dużo. Tymczasem po rozeznaniu sytuacji okazało się, że środki te zostały już wykorzystane w 78%. Znaczna część tych środków nie jest skierowana na badania naukowe. Jest również problem środków na działalność statutową. Rząd chce te środki znacznie ograniczyć. Brak funduszy statutowych spowoduje w krótkim czasie likwidację większości ośrodków badawczych.

Krzysztof Weiss

Rezerwa celowa w budżecie państwa na 2010 r.

Poniżej zamieszczamy pisma przewodniczącego KSN dotyczące rezerwy celowej w budżecie państwa na 2010 rok, jakie skierował do przewodniczącego i członków Komisji Finansów Sejmu RP.

(RED)

Warszawa, dn. 23 listopada 2009 r.

**Przewodniczący Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP
Pan Paweł Arndt**

Szanowny Panie Przewodniczący,

w załączeniu przesyłam pismo jakie skierowałem do członków Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP w sprawie wniosków wniesionych przez Komisję Edukacji, Nauki i Młodzieży o zwiększenie w budżecie państwa na rok 2010 dotacji dla szkolnictwa wyższego o 500 mln zł na zadania dydaktyczne, w tym na poprawę wynagrodzeń, oraz o 150 mln. zł na stypendia socjalne dla studentów i doktorantów. Równocześnie zwracam się do Pana Przewodniczącego o poparcie tych wniosków. Łączę wyrazy szacunku

Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”
Janusz Sobieszczański

Warszawa, dn. 23 listopada 2009 r.

Szanowny Pan Posel Sejmu RP

Szanowny Panie Pośle,

Z upoważnienia Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” i jak przypuszczam, zgodnie z oczekiwaniami większości pracowników uczelni publicznych, pozwalam sobie skierować moje wystąpienie do Pań Posłanek i Panów Posłów z Sejmowej Komisji Finansów Publicznych w sprawie wniosków wniesionych przez Komisję Edukacji, Nauki i Młodzieży o zwiększenie w budżecie państwa na rok 2010 dotacji dla szkolnictwa wyższego o 500 mln zł na zadania dydaktyczne, w tym na poprawę wynagrodzeń, oraz o 150 mln zł na stypendia socjalne dla studentów i doktorantów.

Uprzednio w tej sprawie skierowałem pismo do Przewodniczącego Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP Pana Pawła Arndta. Załączam to pismo.

Bardzo wiele w Polsce mówi się o jakości, o efektywności pracy. Tymczasem uczelnie nie otrzymują środków pozwalających na przyzwoite wynagradzanie zatrudnionych pracowników. Uczelnie muszą same zdobywać dodatkowe środki na ten cel, na utrzymanie podstawowego poziomu wynagrodzeń, który miał być gwarantowany przez państwo. Uczelnie poza płacami mają także inne wydatki związane z bieżącym funkcjonowaniem. Efekt – grozi, że budżet uczelni się nie domknie. Jak się przed tym ratować? Np. ograniczając nadmiernie liczbę godzin zajęć, zwiększając liczebność grup laboratoryjnych, projektowych. To, co wymagało autentycznej aktywności studentów, przekształca się w pokaz. Nie można się oszukiwać, realna polityka wymusza obniżenie jakości i poziomu kształcenia.

Pomijając szczególnie aktywne i szczególnie wybitne jednostki, szeroka rzesza pracowników uczelni musi do-rabiać. Nazywam to – wyprzedają swojej wiedzy. Tymczasem wszyscy powinni mieć czas, by się doskonalić, by wzbogacać swe wykłady, ćwiczenia. To szerokie grono pracowników akademickich w znacznym stopniu decyduje, jak aktywne i skuteczne będzie nasze społeczeństwo.

Propozycja Komisji Edukacji, Nauki i Młodzieży dostrzega te problemy, liczy się także z możliwościami finansowymi państwa. Przedłożona propozycja zwiększenia środków na zadania dydaktyczne uczelni o 500 mln zł jest wyważoną propozycją. Ten krok jest bardzo potrzebny.

Także bardzo potrzebne jest zwiększenie środków na pomoc socjalną dla studentów i doktorantów. Bardzo proszę, porozmawiajcie Państwo z kierownikami studiów doktoranckich, z prowadzącymi przewody doktorskie – jakim problemem jest stworzenie znośnych warunków młodym zdolnym ludziom, by mogli się poświęcić pracy naukowej, by ich utwierdzić w ambitnych planach naukowych.

Wiem, że do Komisji Finansów Publicznych wpłynęło wiele głosów poparcia dla tych wniosków, ze strony rektorów i od pracowników uczelni. Są to najczęściej wystąpienia stonowane. Takie jest środowisko akademickie. Należałoby jednak potraktować je jako sygnał powagi sytuacji.

Łączę wyrazy szacunku

Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”
Janusz Sobieszkański

Zebranie Rady KSN NSZZ „S”

w dniu 5.12.2009 r.

W posiedzeniu uczestniczyło 31 członków Rady oraz przedstawiciele Komisji Rewizyjnej i zaproszeni Goście.

Wybory na nową kadencję w KSN. Rada KSN przyjęła Uchwałę, w której określono, że WZD KSN powinno się odbyć w maju 2010 r. Według prowadzonego rozważania prawdopodobnie WZD odbędzie się w dniach 14, 15 i 16.05.2010 r. w okolicach Warszawy. Podjęto ważną *Uchwałę w sprawie określenia proporcji liczby członków Związku przypadających na jeden mandat delegata na Walne Zebranie Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” na kadencję 2010-2014* oraz *Uchwałę w sprawie składu Komisji Wyborczej Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” na lata 2010-2014*. W skład Komisji Wyborczej powołano 7 osób. Przewodniczącym Komisji został Tadeusz Kolenda. Omawiano także Instrukcję w sprawie wyborów delegatów na WZD KSN NSZZ „Solidarność” na kadencję 2010-2014. Instrukcja ta po dopracowaniu przez Komisję Wyborczą KSN zostanie rozesłana do wszystkich organizacji zakładowych należących do KSN.

Finanse KSN i preliminarz budżetowy KSN. Skarbnik KSN Kol. B. Jakubowska omówiła rozliczenie finansów KSN w 2008 r. Po krótkiej dyskusji rozliczenie to zostało przyjęte jednomyślnie.

Finanse KSN były kontrolowane przez Komisję Rewizyjną KSN. Przewodnicząca Komisji Rewizyjnej omówiła wyniki kontroli finansów. Następnie Skarbnik przedstawił propozycję preliminarza budżetowego KSN na 2009 r. Po wprowadzeniu jednej dodatkowej informacji do tekstu preliminarza został on także przyjęty jednomyślnie.

Budżet państwa. Szczegółowo omówiono działania w sprawie wniosków Komisji Sejmowej Edukacji, Nauki i Młodzieży postulujących zwiększenie dotacji budżetowej dla szkolnictwa wyższego na poprawę wynagrodzeń w uczelniach publicznych oraz na zwiększenie środków na stypendia socjalne dla studentów i doktorantów. Z uznaniem zwrócono uwagę, że tym razem wielu Rektorów uczelni wyraziło poparcie tych wniosków Komisji Sejmowej kierując wystąpienia do Przewodniczącego Komisji Finansów Publicznych Sejmu RP.

W obszernym wystąpieniu Kol. W. Pillich omówił **pro-pozycje założeń do noweli ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym** przedstawione przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Odniesiono się także do opracowania KRASPU. Uznano, że inicjatywa KRASPU wymaga bardziej szczegółowego rozpatrzenia.

Sprawy bieżące. Uzgodniono, że planowanie **seminarium KSN – GEW** odbędzie się w dniach 9-10 lipca

2010 r. we Frankfurcie nad Odrą. Koledzy z GEW zaproponowali następującą tematykę posiedzenia:

1. Dialog społeczny.
2. Zasady finansowania szkolnictwa wyższego w kryzysie.
3. Proces Boloński i co dalej?
4. Zasady finansowania placówek naukowych w Niemczech.
5. Zmiany legislacyjne w nauce w Polsce.
6. Problemy programu „Sokrates” ew. „Erazmus”.

Przedstawiono informację o planowanej **wizycie KSN w Egipcie**, a także informacje o przebiegu **Kongresu EI** w Warszawie w dn. 23 listopada br. Na tym Kongresie dokonano wyboru władz kierujących strukturą europejską oraz dyskutowano o bardzo trudnym problemie zmiany struktury EI w Europie. Zgłoszona w tej sprawie propozycja nie uzyskała wymaganej większości głosów (2/3). Problem jednak pozostał.

Omawiano stan **debaty w Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych** w sprawie zgłoszonych postulatów dotyczących finansowania nauki i szkolnictwa wyższego. Opracowania przygotowane

przez grupę roboczą zostały przekazane do Zespołu problemowego do spraw usług publicznych Trójstronnej Komisji. Oczekiwane jest kolejne posiedzenie tego Zespołu poświęcone tej sprawie.

Po długim okresie oczekiwania prawdopodobnie dojdzie do rozmów Związków Zawodowych z Ministerstwem Nauki i Szkolnictwa Wyższego w **sprawie taryfikatora wynagrodzeń**. Sądząc na podstawie wstępnych rozmów i braku perspektyw na istotne zwiększenie środków na wynagrodzenia zmiany przewidywane taryfikatora będą nieznaczne.

Omawiano także realizację podwyżek wynagrodzeń w Uczelniach w szczególności w Uczelniach Medycznych. Przedstawiono także informację o **problemach zgłaszanych przez niektóre uczelnie** (np.: UMCS w Lublinie, Uniwersytet w Zielonej Górze), a także przez niektóre instytuty badawcze.

Sprawy wniesione. Kol. J. Romański z Uniwersytetu M. Kopernika w Toruniu poprosił o przygotowanie informacji dotyczących ustaleń obowiązującego prawa w sprawie wymogów odpowiedzi na listy i terminów w jakich powinny być udzielane.

Krzysztof Weiss

Uchwała Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” w sprawie składu Komisji Wyborczej Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” na lata 2010 – 2014

Warszawa, dnia 5 grudnia 2009 r.

Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” powołuje w skład Komisji Wyborczej Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” na lata 2010 – 2014 następujące osoby:

1. Krystyna Andrzejewska
2. Marek Gutowski
3. Barbara Jakubowska
4. Tadeusz Kolenda
5. Leszek Koszałka
6. Marek Sawicki
7. Kazimierz Siciński

Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”
Janusz Sobieszczanski

Uchwała Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” w sprawie określenia proporcji liczby członków Związku przypadających na jeden mandat delegata na Walne Zebranie Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” na kadencję 2010 – 2014

Warszawa, dnia 5 grudnia 2009 r.

Na podstawie postanowień Uchwały KK nr 13/09 ws. Ordynacji wyborczej NSZZ „Solidarność” Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” ustala na kadencję 2010 – 2014 następującą proporcję określającą liczbę delegatów na Walne Zebranie Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” (dalej – WZD KSN):

§ 1

Niniejszą uchwałą stosuje się tylko do tych organizacji związkowych, których zakładowe zebrania członków lub

delegatów podjęły uchwałę o przystąpieniu do Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”.

§ 2

Minimalny okręg wyborczy liczy **40** członków Związku.

§ 3

1. Wybory delegatów odbywają się według następującego klucza wyborczego:

od 40 do 100 członków	- 1 delegat
od 101 do 200 członków	- 2 delegatów
od 201 do 300 członków	- 3 delegatów

- oraz dalej 1 delegat na każde rozpoczęte 100 członków.
2. Okręgami uprawnionymi do wyboru delegatów na WZD KSN są:
- regionalne sekcje nauki ,
 - podstawowe jednostki organizacyjne Związku należące bezpośrednio do Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”, spełniające wymogi okręgu minimalnego,
 - okręgi łączone, o których mowa w § 4.

§ 4

- W przypadku nie spełnienia przez organizacje zakładowe wymogu określonego w § 2 niniejszej uchwały – wybory delegatów odbywają się w okręgach łączonych.
- Łączenie okręgów wyborczych następuje w drodze dobrowolnego porozumienia między organizacjami zakładowymi, z zastrzeżeniem §3 ust. 2a) niniejszej uchwały.
- Porozumienie, o którym mowa w ust. 2 powinno być zgłoszone pisemnie do Komisji Wyborczej KSN w terminie **do dnia 15 lutego 2010 r.** celem zatwierdzenia.
- Po upływie terminu, o którym mowa w ust. 3, Komisja Wyborcza KSN utworzy okręgi wyborcze łączone z pozostałymi organizacjami zakładowymi, które dokonały wyboru elektorów.

§ 5

W okręgach łączonych wybory delegatów przeprowadza się dwustopniowo:

- wybory elektorów (na zakładowym zebraniu członków), w liczbie **jeden elektor** na każdą **rozpoczętą piątkę** członków organizacji zakładowej (do 5 członków - 1 elektor, od 6 do 10 członków – 2 elektorów, od 11 do 15 członków – 3 elektorów, itd.)
- wybory delegatów na WZD KSN (na zebraniu elektorów w okręgu łączonym) w myśl postanowień § 3 niniejszej uchwały.

§ 6

Podstawowym jednostkom organizacyjnym Związku, którym zgodnie z ich liczebnością przysługuje wybór delegatów w trybie określonym w § 3 (czyli stanowią okręg naturalny), nie przysługuje prawo wyboru delegatów na WZD KSN w okręgu łączonym.

§ 7

Wykonanie uchwały powierza się Komisji Wyborczej Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”.

§ 8

Traci moc uchwała Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” z dnia 21 stycznia 2006 r.

§ 9

Uchwała wchodzi w życie z dniem jej przyjęcia.

Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”

Janusz Sobieszczański

**Uchwała Rady Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”
w sprawie terminu Walnego Zebrania Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”**

Warszawa, 5 grudnia 2009 r.

Działając na podstawie Uchwały KK nr 2/09 Rada Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” postanawia, że sprawozdawczo – wyborcze Walne Zebranie Delegatów Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” odbędzie się w maju 2010 r.

Za przygotowanie WZD jest odpowiedzialne Prezydium KSN.

Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”

Janusz Sobieszczański

**Komunikat ws. wyboru przewodniczącego Komisji Wyborczej
Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”**

Warszawa, 5 listopada 2009 r.

Na swoim pierwszym posiedzeniu w dniu 5 grudnia 2009 r. Komisja Wyborcza Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność” dokonała wyboru przewodniczącego Komisji. Został nim Tadeusz Kolenda.

Przewodniczący KSN NSZZ „Solidarność”

Janusz Sobieszczański

W „Wiadomościach KSN” nr 9-10(162-163) zamieściliśmy Stanowisko ZZ UMCS Lublin wobec zwolnień grupowych pracowników obsługi z dn. 16.10.2009 r. Poniżej zamieszczamy tekst porozumienia z rektorem, ustalający zasady tych zwolnień. (RED.)

Zwolnienia grupowe w UMCS w Lublinie

Porozumienie w sprawie szczegółowych zasad rozwiązywania z pracownikami UMCS stosunków pracy w okresie od grudnia 2009 r. do marca 2010 r. z przyczyn niedotyczących pracowników

zawarte w dniu 6 listopada 2009 r. pomiędzy:

Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej, reprezentowanym przez:

Prof. dr hab. Andrzeja Dąbrowskiego – Rektora UMCS

Dr Mirosława Urbanka – Kanclerza UMCS

zwanym dalej Pracodawcą

a

Związkiem Nauczycielstwa Polskiego UMCS, reprezentowanym przez:

Mgr Antoniego Hoffmana

Dr Martę Łacek

Komisją Zakładową NSZZ „Solidarność”, reprezentowaną przez:

Dr Jerzego Jabłońskiego

Dr Marię Nowak

Organizacją Zakładową NSZZ „Solidarność” – 80, reprezentowaną przez:

mgr Elżbietę Chodzyńską

Agnieszkę Weinberger-Zarzycką

zwanymi dalej Związkami.

Pracodawca oświadcza, iż przyczyną zwolnienia grupowego jest konieczność przeprowadzenia zmian w strukturze organizacyjnej Uczelni, spowodowanych trudną sytuacją ekonomiczną. Obecny stan finansów jest w głównej mierze wynikiem przerostu zatrudnienia oraz przerostu funduszu płac. Zatrudnienie u Pracodawcy liczone na studenta jest wyższe niż średnia dla publicznych uniwersytetów w Polsce, co wraz z nieoptymalnie tworzonego funduszem płac prowadziło do sytuacji, w której wynagrodzenia, ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia na rzecz pracowników mają u Pracodawcy o 5 pkt. proc. większy udział w kosztach niż średnia dla publicznych uniwersytetów.

Brak działań restrukturyzacyjnych tego obszaru stanowi ryzyko nie tylko dla przyszłej kondycji finansowej Uniwersytetu lecz jego istnienia. Z tego względu konieczne staje się podjęcie radykalnych działań zmierzających do trwałej poprawy obecnej sytuacji, co ma zmienić niekorzystną strukturę zatrudnienia.

I. Postanowienia ogólne

§ 1

1. Podstawę niniejszego Porozumienia stanowi ustawa z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz.U. z 2003 r. nr 90, poz. 844 z późn. zm.), zwana dalej Ustawą.
2. Porozumienie zostało sporządzone w trybie art. 3 ust. 2 ww. Ustawy.
3. Porozumienie niniejsze określa zasady postępowania w sprawach dotyczących pracowników objętych zamiarem grupowego zwolnienia, w szczególności:
 - a) przyczyny grupowego zwolnienia,
 - b) liczbę zatrudnionych pracowników i grupy zawodowe, do których oni należą,
 - c) okres, w którym nastąpi zwolnienie w tym trybie,

d) kryteria doboru pracowników do grupowego zwolnienia,

e) kolejność dokonywania zwolnień pracowników,

f) sposób ustalania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych dla zwalnianych pracowników.

4. Niniejsze porozumienie określa tryb postępowania dla grup do 150 pracowników UMCS, które przeprowadzone będzie do 31 marca 2010 roku i spowoduje konieczność rozwiązania stosunku pracy jednorazowo lub w okresie nieprzekraczającym 30 dni z grupami pracowników obejmującymi więcej niż 30 osób począwszy od grudnia 2009 roku.

5. Porozumienie niniejsze dotyczy pracowników zatrudnionych na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony.

II. Liczba zatrudnionych pracowników z określeniem grup zawodowych, do których należą grupy zawodowe objęte restrukturyzacją zatrudnienia

§ 2

1. U pracodawcy zatrudnionych jest ogółem 3519 pracowników, którzy należą do następujących grup zawodowych:

1) nauczyciele akademicy – 1892,

2) pracownicy techniczni i służby bibliotecznej – 438,

3) pracownicy administracji – 518,

4) pracownicy obsługi – 671,

2. Zwolnieniami grupowymi objęci będą pracownicy zatrudnieni na UMCS w Dziale Eksploatacji Obiektów i Akademickim Centrum Kultury UMCS (ACK). Stan zatrudnienia w rozbiciu na poszczególne stanowiska jest następujący:

• porządkowy/a pomieszczeń dydaktycznych – 196 osoby, w tym 7 osób w ACK,

• starszy/a portier/ka – 125 osób, w tym 4 osoby ACK,

• starszy/a szatniarz/szatniarka – 48 osoby, w tym 1 osoba w ACK,

• starszy/a woźny/a – 18 osób, w tym 1 osoba w ACK,

• dozorca – 2 osoby,

• pracownik gospodarczy – 3 osoby,

• robotnik gospodarczy zatrudniony przy pracy ciężkiej – 22 osoby, w tym 1 w ACK;

3. Zwolnienia grupowe nie dotyczą pracowników:

1) w wieku przedemerytalnym będących w okresie ochronnym, o którym mowa w art. 39 Kodeksu Pracy,

2) w okresie ciąży,

3) w okresie urlopu macierzyńskiego,

4) członków zarządów zakładowych organizacji związkowych,

5) członków zakładowych organizacji wobec pracodawcy albo organu lub osoby dokonującej za pracodawcę czynności w sprawach z zakresu prawa pracy,

6) członków specjalnego zespołu negocjacyjnego lub europejskiej rady zakładowej,

7) społecznych inspektorów pracy,

8) powołanych do odbycia czynnej służby wojskowej, służby zastępczej, zasadniczej służby wojskowej albo przeszkolenia wojskowego,

9) członków rady pracowników lub określonych w porozumieniu, o którym mowa w art. 24 ustawy z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji (Dz.U. Nr 79, poz. 550), przedstawicieli pracowników uprawnionych do uzyskiwania od pracodawcy informacji i prowadzenia z nim konsultacji.

10) z którymi zawarte zostały umowy o pracę na czas określony, a termin zakończenia umowy nie jest późniejszy niż 31 grudnia 2009 r.; umowy te nie mogą być przedłużane.

4. Ustala się, że dodatkową ochroną objęci zostaną pracownicy, którzy są jedynymi żywicielami rodzin oraz osoby wychowujące dzieci posiadające orzeczenie o niepełnosprawności.
5. W przypadku objęcia procesem restrukturyzacji zatrudnienia pracowników prowadzących wspólne gospodarstwo domowe, pracodawca może wypowiedzieć umowę o pracę tylko jednemu z nich w oparciu o kryteria określone w § 4.

III. Okres, w ciągu którego nastąpi zwolnienie

§ 3

1. Zwolnienia grupowe nastąpią w terminie od 31 grudnia 2009 r. do 31 marca 2010 r.
2. Porozumienie zwalnia pracodawcę z obowiązku konsultacji wypowiedzenia umowy o pracę ze związkami zawodowymi w trybie art. 38 k.p.
3. Doręczenie pracownikom pism zawierających oświadczenie pracodawcy o wypowiedzeniu umów o pracę nastąpi przed upływem 31 grudnia 2009 r.

IV. Kryteria doboru pracowników do grupowego zwolnienia i kolejności dokonywania zwolnień

§ 4

1. Restrukturyzacja zatrudnienia w UMCS determinuje konieczność rozwiązania umów o pracę z częścią zatrudnionych pracowników.
2. Wypowiedzeniem umowy o pracę z przyczyn nie dotyczących pracowników zostaną objęci pracownicy, których stanowiska pracy będą likwidowane w wyniku restrukturyzacji.
3. Dobór pracowników do zwolnienia odbywać się będzie według poniższych, kolejno stosowanych kryteriów:
 - a) posiadanie przez pracownika uprawnień emerytalnych lub rentowych,
 - b) posiadanie przez pracownika uprawnień do świadczeń przedemerytalnych,
 - c) posiadanie dodatkowego, stałego źródła przychodów,
 - d) dyspozycyjności, tj. możliwości liczenia na obecność pracownika w pracy, w czasie na nią przeznaczonym,
 - e) krótki staż pracy w UMCS, (tj. osoby zatrudnione po 1 stycznia 2004 r.).
4. Pracownicy objęci zwolnieniem grupowym będą dobierani według kryterium przynależności do grup pracowników obsługi, o których mowa w § 2 ust. 2 niniejszego porozumienia.
5. O kolejności zwolnień decydować będzie okres zatrudnienia u Pracodawcy oraz związany z tym ustawowy okres wypowiedzenia umowy o pracę.

V. Sposób ustalania świadczeń pieniężnych i niepieniężnych dla zwalnianych pracowników

§ 5

1. Obowiązują następujące rozstrzygnięcia spraw pracowniczych związanych ze zwolnieniem grupowym:
 - 1) Pracownikom zwalnianym z pracy w ramach zwolnień grupowych przysługuje odprawa pieniężna w wysokości:
 - a) jednomiesięcznego wynagrodzenia, jeżeli pracownik był zatrudniony na Uniwersytecie krócej niż 2 lata,
 - b) dwumiesięcznego wynagrodzenia, jeżeli pracownik był zatrudniony na Uniwersytecie od 2-8 lat,
 - c) trzymiesięcznego wynagrodzenia, jeżeli pracownik był zatrudniony na Uniwersytecie ponad 8 lat.Wysokość odprawy pieniężnej ustala się według zasad obowiązujących przy obliczaniu ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy.
 - 2) Pracodawca zobowiązuje pracowników do uregulowania zobowiązań finansowych wobec Uczelni do końca okresu wypowiedzenia umowy o pracę.
 - 3) Z chwilą rozwiązania umowy o pracę z Pracodawcą, pracownik zobowiązany jest zwrócić pozostałą kwotę należności z tytułu pobranej pożyczki z ZFSS najpóźniej przed terminem rozwiązania stosunku pracy. W sprawach indywidualnych istnieje możliwość rozłożenia na raty pożyczki, zgodnie z § 37 ust.2 Regulaminu ZFSS.
 - 4) Pracownikom, w okresie co najmniej 2-tygodniowego wypowiedzenia umowy o pracę, przysługuje zwolnienie na poszukiwanie pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia. Wymiar zwolnienia wynosi:
 - a) 2 dni robocze w okresie 2-tygodniowego i jednomiesięcznego wypowiedzenia,
 - b) 3 dni robocze – w okresie trzymiesięcznego wypowiedzenia.
2. Pracownicy objęci zwolnieniami grupowymi, z wyłączeniem pracowników posiadających uprawnienia emerytalne, rentowe lub przedemerytalne, będą mieli prawo do wsparcia indywidualnego w formie konsultacji i doradztwa zawodowego polegającego w szczególności na:
 - a) analizie sytuacji zawodowej pracownika,
 - b) pomocy w okresie możliwości dalszego rozwoju zawodowego,
 - c) pomocy w przygotowaniu dokumentów aplikacyjnych,
 - d) pomocy w przygotowaniu pracownika do spotkań z pracodawcami,
 - e) przygotowaniu indywidualnego planu poszukiwania pracy.
3. Dla zainteresowanych pracowników, którzy wezmą udział w konsultacjach zostaną zorganizowane i przeprowadzone kursy zawodowe. Ich tematyka i zakres będzie wynikiem zdiagnozowanych potrzeb oraz analizy zapotrzebowania lokalnego rynku pracy na wybrane kwalifikacje.
4. Pracodawca zorganizuje punkt pośrednictwa pracy, w którym przy wsparciu doradców zawodowych pracownicy będą mogli korzystać i szukać ogłoszeń z ofertami pracy, wysyłać przy współpracy doradcy dokumenty na wybrane oferty pracy, prowadzić wstępne rozmowy telefoniczne z pracodawcami, korzystać z Internetu oraz sprzętu biurowego (komputer, fax., drukarka, ksero, itp.).
5. Zobowiązania określone w § 5 ust. 2-4 będą realizowane w terminie ustalonym w § 3 ust.1 porozumienia.

VI. Postanowienia końcowe

§ 6

1. W losowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach pracownik ma prawo odwołać się od otrzymanego wypowiedzenia do Pracodawcy w terminie 3 dni od daty jego otrzymania. Pracodawca podejmuje decyzję w terminie dwóch dni od otrzymania odwołania po pisemnej konsultacji ze Związkami Zawodowymi. Brak opinii Związków Zawodowych nie stanowi przeszkody do rozpatrzenia odwołania.

2. Pracownicy są uprawnieni do zaznajomienia się z niniejszym porozumieniem. Pracodawca podaje treść w/w porozumienia do wiadomości w ten sposób, że udostępni go do wglądu w Dziale Spraw Osobowych, ogłosi go na tablicy ogłoszeń i na stronie internetowej uczelni.

§ 7

Porozumienie nie może zostać zmienione w trakcie zwolnień grupowych.

§ 8

Porozumienie wchodzi w życie z dniem podpisania.

SPRAWY ZAGRANICZNE

W dniach 10 – 12 września 2009 r. w Niemczech odbywała się konferencja poświęcona podsumowaniu rezultatów i przyszłości Procesu Bolońskiego. Zorganizowana była przez naszych kolegów z niemieckiego związku zawodowego GEW i Federalne Ministerstwo Edukacji i Badań. W obradach uczestniczył wiceprzewodniczący KSN ds. szkolnictwa wyższego kol. Wojciech Pillich. Poniżej zamieszczamy sprawozdanie z tej konferencji i tekst wystąpienia kol. Wojciecha Pillicha. (RED.)

Konferencja GEW - sprawozdanie

„Endstation Bologna? Zehn Jahre europäischer Hochschulraum“

Planowany okres trwania Procesu Bolońskiego (PB), mającego na celu utworzenie Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego (EOSW) do roku 2010, zbliża się końca. Porozumienie zawarte w 1999 roku w Bolonii przez 29 ministrów krajów europejskich, obecnie podpisało już 49 krajów z Unii Europejskiej i spoza niej. Na 5-tej konferencji ministerialnej w Leuven w kwietniu br., uzgodniono kontynuację tworzenia EOSW do 2020 roku ze względu na dotychczasową niewystarczającą realizację celów PB, którymi są głównie internacjonalizacja badań naukowych i procesu dydaktycznego, ułatwianie mobilności studentów i pracowników uczelni oraz poprawa jakości nauczania¹.

Związek zawodowy GEW (Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft) od wielu lat aktywnie uczestniczy w działaniach związanych z Procesem Bolońskim. W dniach 9 – 12 września br. w Bad Wildbad zorganizował on wspólnie z Federalnym Ministerstwem Edukacji i Badań konferencję naukową nt. „Endstation Bologna? Zehn Jahre Europäischer Hochschulraum“ (Bologna stacja końcowa? Dziesięć lat EOSW), na którą zaproszono przedstawiciela Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „S”. Uczestniczyło w niej ok. 130 osób. Jej celem było dokonanie bilansu PB: korzyści i porażek, wymiany opinii między twórcami PB, ekspertami i jego odbiorcami czyli studentami oraz pracownikami uczelni, propozycji na przyszłość: kontynuowania obecnych działań czy radykalnych zmian w PB. W konferencji referaty wygłosili przedstawiciele ministerstwa edukacji i badań, konferencji rektorów szkół wyższych, konferencji ministrów kultury (krajów związkowych), organizacji studenckich, doktorantów, grupy studentów w GEW, komisji akredytacyjnej oraz naukowcy z uczelnianych instytutów zajmujących się badaniami szkolnictwa wyższego, a także obserwatorzy PB.

Przedstawiono zakres i osiągnięcia realizacji 10-letniego PB oraz jego perspektywy. Zastanawiano się, czy więcej europeizacji czy amerykańskiej przy globalizacji SB (uczestniczy w nim 49 krajów), czy mimo udanej operacji pacjent nie umarł. W aspekcie perspektywy PB omawiano: sprawność studiów i kształcenie ustawiczne, uzyskiwanie promocji, jakość kształcenia i akredytację, społeczny wymiar PB, dobre wykształcenie jako warunek dobrej pracy, równość płci jako wskaźnik jakości nauczania i studiów, poprawę opieki jako warunek powodzenia reformy studiów. Tematami były także: reforma kształcenia nauczycieli, społeczny wymiar EOSW: mobilność w europejskiej przestrze-

¹ Konferencja odbyła się przy demonstracjach studentów (udział ok. 4,5 tys. osób), protestujących przeciwko niedogodnościom dwustopniowego systemu studiów oraz komercjalizacji edukacji.

Na marginesie. Tworzy się „Międzynarodowy Ruch Studencki” (International Students Movement) będący luźną siecią grup i ruchów walczących w różnych krajach przeciwko komercjalizacji kształcenia oraz na rzecz powszechnego, równego i bezpłatnego dostępu do edukacji.

ni szkolnictwa wyższego i badań naukowych, w tym przeszkody dla studentów i pracowników, zapewnienie jakości i rozwój jakości w EOSW, wyniki badań programu Eurostudent oraz działania dla związków zawodowych i przedstawicieli studentów.

W ocenie referentów i dyskutantów nie uległ wzmocnieniu wymiar społeczny studiów. Studia licencjackie nie otworzyły się na biedniejszych studentów. Powstały nowe bariery. Ograniczone jest przechodzenie na studia magisterskie. Jeżeli na pierwszym stopniu jest 53,7% studentek, to na drugim stopniu już tylko 40,7%. Występuje brak przejrzystości w procesie przejścia ze studiów licencjackich na magisterskie, a jest to szczególnie ważne, ponieważ w wielu dziedzinach wątpliwe są kwalifikacje zawodowe ze stopniem licencjata. Nowe stopnie wciąż nie są akceptowane na rynku pracy, zwłaszcza w mniejszych firmach.

Zamiast poprawy warunków studiowania, powstały niektóre nowe kierunki, na których nie da się studiować. Nowe studia licencjackie mają o 30% wyższy wskaźnik przerwania studiów. Studenci skarżą się na wysokie koszty, stres i ogromną presję na sukces. Występuje „wycinanie” na licencjacie, aby ograniczyć możliwość studiów magisterskich. Zwiększyła się zapadalność na choroby neurologiczne i psychiczne wśród studentów.

Kształcenie ustawiczne jest jednym z celów PB. Jednak nie uznaje się umiejętności nabytych poza uczelnią (np. na kursach). Brak dyplomu uczelni stanowi przeszkodę w karierze zawodowej.

Ważny cel PB – mobilność studentów na nowych kierunkach studiów i przez biedniejszych studentów jest słabo realizowany, gorzej niż na dawnych kierunkach studiów. Na mobilność silnie wpływa poziom socjalny studentów. Przeważają wyjazdy dzieci z rodzin akademickich.

GEW uważa, że nie należy wycofywać się z PB, ale konieczne są radykalne zmiany w jego wdrażaniu, co wcześniej przedstawiono w apelu skierowanym do konferencji ministrów ds. szkolnictwa wyższego w Leuven². Pieniądze nie są wszystkim, ale bez pieniędzy wszystko jest niczym – mówi Andreas Keller – przewodniczący Sekcji Szkół Wyższych i Badań GEW.

Obserwując wdrażanie PB w Niemczech nasuwa się porównanie tamtejszej sytuacji do opisu innego zjawiska dokonanego przez ks. Wł. Sedlaka³, który do PB można zaadaptować następująco: „PB wyrwał system edukacji z jej naturalnego środowiska, w którym powstał. Klasyfikuje, dzieli na części, opisuje i poucza. Ale te nowe elementy zaczynają żyć własnym życiem, rozrywają system – to co Nietzsche nazwał „pajęczyną rozumu””. W mojej ocenie, trudności i napięcia przy wprowadzaniu PB jaskrawiej uwidaczniają się w Niemczech, niż np. u nas, ponieważ system kształcenia jest tam bardziej złożony / rozbudowany, dobrze dostosowany do potrzeb gospodarczych i społecznych oraz wprowadzanie PB odbywa się zgodnie z zarządzeniami (bez porozumiewawczego mrugania) i oczekuje się zapowiadanych efektów.

Byłem jedynym gościem z zagranicy i miałem możliwość wystąpienia na konferencji. Treść tej wypowiedzi we własnym imieniu prezentuje bieżący numer „Wiadomości KSN”.

Wojciech Pillich

Wystąpienie W. Pillicha na Konferencji GEW Proces Boloński - co dalej? –

Realizacja Procesu Bolońskiego (PB) została zaplanowana na lata do 2010 roku. Na tej naukowej konferencji GEW - „Endstation Bologna? Zehn Jahre europäischer Hochschulraum” zorganizowanej wspólnie z Federalnym Ministerstwem Edukacji i Badań, zastanawiamy się jak dalej doskonalic edukację w Niemczech i Europie.

Aby rozpatrywać to zagadnienie – obecnie przed wskazywaniem „co dalej” – należałoby ocenić realizację zaleceń PB w jego pierwotnej postaci z 1999 roku. Właśnie jego pierwotnej formy, nie odnosząc się do szczegółów jego kolejnych rozszerzeń. Główne zadania do wykonania w ramach PB, dla utworzenia europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego oraz dla promowania europejskiego systemu szkolnictwa wyższego na skalę światową, są znane i w skrócie zostały określone jako:

- wprowadzenie systemu punktów kredytowych ECTS;
- podział studiów na dwustopniowe;
- kontrola jakości kształcenia (systemy akredytacji, certyfikacji, itp.);
- promocji programów mobilności studentów i wykładowców;
- promocja kształcenia przez całe życie.

Dodatkowo, ustalono konieczność wprowadzenia suplementu do dyplomu.

² Chancengleichheit im Europäischen Hochschulraum. Für einen radikalen Kurswechsel im Bologna-Prozess. Appell des 26. Gewerkschaftstags der Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft (GEW) an die 5. Bologna-Folgekonferenz am 28. und 29. April 2009 in Leuven und Louvain-la-Neuve. Nürnberg, 25.-29. April 2009.

³ Sedlak W.: Quo vadis, homo? Wyd. Continuo. Radom 2000.

Można uznać, że te zalecenia w sensie ogólnym zostały zrealizowane. Występują pewne lokalne różnice i zastrzeżenia, jak np. GEW wyrażone w apelu do konferencji ministrów ds. szkolnictwa wyższego (Folgekonferenz) w Leuven⁴.

W takiej sytuacji realizację działań pod hasłem „Proces Boloński” można by uznać za zakończoną. Nie powinno to oznaczać zakończenia doskonalenia europejskiego obszaru szkolnictwa wyższego. Każde dalsze racjonalne działanie nie musi nazywać się PB, bo może zmiany będą miały niewiele wspólnego z Uniwersytetem Bolońskim, jako symbolem. Ministrowie odpowiedzialni za szkolnictwo wyższe powinni dalej prowadzić dialog i poszukiwać form studiów odpowiadających dzisiejszym wezwaniom. Taki międzynarodowy dialog, może będzie się lepiej rozwijał, niż w wielu krajach wewnętrzny dialog dotyczący szkolnictwa wyższego.

Natomiast warto do symbolu Uniwersytetu Bolońskiego nawiązać na innym poziomie odniesienia. Gdyby miano zachować nazwę PB po roku 2010 - i proponować tematy zadań dla edukacji, to - moim zdaniem - należałoby wrócić do źródeł PB. Uzasadnienie takiego działania może wynikać także z tekstu „Komunikatu Londyńskiego”⁵), który m.in. zaleca:

„... Rok 2010 będzie stanowić dla nas okazję do przeformułowania wizji, która skłoniła nas do uruchomienia Procesu Bolońskiego w 1999 r., i opracowania koncepcji EOSW (Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego), którego fundament stanowią wartości i wizje wykraczające poza kwestie struktur i narzędzi. ...”.

Jeżeli stosować termin „Proces Boloński”, należy odnieść się do koncepcji Uniwersytetu Bolońskiego i roli, jaką pełnił w pierwszych wiekach swojego działania. Jaki był Uniwersytet Boloński powołany w roku 1088?:

- międzynarodowy, bowiem składał się z dwóch części: dla studentów z Italii (cismontański) oraz studentów spoza Alp (ultramontański). Studenci tworzyli związki narodowe, tzw. nacje. Na przykład polska nacja, jedna z 30 – u, w wiekach XIII i XIV, liczyła kilkaset osób;
- autonomiczny. Prawnie zapewniał wolność nauczania, bezpieczeństwo pobytu, z wyłączeniem studentów spod prawa miejskiego. Wysokość wynagrodzenia profesorów przez miasto nie zależała od opłat studenckich. Studenci ze swojego grona wybierali rektora (np. 12 Polaków było rektorami);
- humanistyczny. Pierwszymi kierunkami studiów było prawo rzymskie i prawo kanoniczne. W XIV wieku rozpoczęto nauczanie: medycyny, filozofii, arytmetyki, astronomii, logiki, retoryki, gramatyki, greki, hebrajskiego i teologii. Nauki przyrodnicze wprowadzono dopiero w XVI wieku.

Zasady te obszerniej ujęto w 1988 roku w Magna Charta Universitatum, przyjętej w 1999 roku za podstawę PB. Można by uważać, że nasze uczelnie, zwłaszcza po zrealizowaniu zadań PB do 2010 roku, są podobne. Dostrzegam jednak istotną różnicę.

W PB obserwujemy już „rozmiękanie się na drobne”, zajmowanie szczegółami technicznymi, gdy uwadze uchodzą sprawy decydujące o przyszłości cywilizacji europejskiej, dla której edukacja ma fundamentalne znaczenie. Można odnieść wrażenie, że „ogon macha psem”.

Można zapytać, a jaki Uniwersytet Boloński nie był? Uważam, że główna różnica między obecnymi uniwersytetami a tym pierwszym dotyczy absolwentów. Zgodnie z PB próbujemy ich oceniać według: wiedzy (knowing and understanding), umiejętności (knowing how to act) i postawy (knowing how to be). Te cechy jednak nie wystarczą na nasze potrzeby, gdyż obecnie absolwenci - w dawnym znaczeniu wykształcenia - są rzemieślnikami (także ci po 3-im etapie studiów). Natomiast Uniwersytet Boloński kształcił intelektualistów - elitę społeczeństwa, która stanowiła o rozwoju ówczesnej cywilizacji. Jeżeli zamierzamy dalej powoływać się na Uniwersytet Boloński, to trzeba znaleźć sposób, na kształcenie nie klasy technokratycznej, a elity intelektualnej. Taka bowiem jest potrzebna Europie i nie tylko Europie, wobec współczesnych wyzwań. Nauka bardzo się rozwinęła, czyni już nie tylko „sobie ziemię poddaną” (Rdz 1, 28), lecz ingeruje w istotę życia. Równocześnie nie radzi sobie z egzystencjalnymi problemami ludzkości. Czy nie należałoby więc wrócić do idei, jakie panowały w naukach w XI wiecznym uniwersytecie i w nich poszukiwać kierunków rozwoju edukacji po 2010 roku? Zastanówmy się jak obecnie formować autentyczne elity społeczne. Taki mógłby być program na kontynuowanie idei pierwszego europejskiego uniwersytetu. Problemu nie rozwiąże wyznaczenie osób do takiej czy innej Wysokiej Europejskiej Komisji.

Życzę Koleżankom i Kolegom z GEW oraz uczestnikom konferencji wypracowania wartościowego stanowiska dotyczącego przyszłości Procesu Bolońskiego.

Wojciech Pillich

⁴) Chancengleichheit im Europäischen Hochschulraum. Für einen radikalen Kurswechsel im Bologna-Prozess. Appell des 26. Gewerkschaftstags der Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft (GEW) an die 5. Bologna-Folgekonferenz am 28. und 29. April 2009 in Leuven und Louvain-la-Neuve. Nürnberg, 25.-29. April 2009.

⁵) *Komunikat Londyński. W kierunku Europejskiego Obszaru Szkolnictwa Wyższego: odpowiedzi na wyzwania w globalizowanym świecie. 18 maja 2007 r.*

Proces Boloński, a studenci

Ministrowie odpowiedzialni za szkolnictwo wyższe
na konferencji nt. Procesu Bolońskiego
w Katolickim Uniwersytecie Leuven (28-29.04.2009)

Radzili

i czekali na studen-
tów

Studenci przyszli

Edukacja jest jak wolność, nie może być udzielona,
może być tylko podjęta!

LET'S ACT! Let's meet in Louvain.
28th and 29th, of April

12789 2 6 35728 2 8 WWW.LOUVAIN2009.COM

Education is like freedom: It can't be given, it can only be taken!!

Tworzy się

„Międzynarodowy Ruch Studencki”
(International Students Movement)
będący luźną siecią grup i ruchów wal-
czących w różnych krajach
przeciwko komercjalizacji kształcenia
oraz na rzecz powszechnego, równego
i bezpłatnego dostępu do edukacji.

Konferencja EI w Budapeszcie

Sprawozdanie

W dniach od 20 października 2009 r. do 23 października 2009 r. uczestniczyłem w dwóch konferencjach zorganizowanych przez **Education International Pan-European Structure**:

1. "Vocational Education and Training Round Table: Teachers for Quality VET – The Changing Role of VET in Knowledge-Based Society"

(„Obrady okrągłego stołu w kwestiach edukacji i szkolnictwa zawodowego: Wpływ nauczycieli na jakość szkolnictwa zawodowego – Zmieniająca się rola szkolnictwa zawodowego w społeczeństwie wiedzy”) w dniach **21-22 października 2009 r.**

oraz

2. "Central and Eastern European Round Table: Education in the Economic Crisis"

(„Obrady okrągłego stołu krajów Europy środkowej i wschodniej: Edukacja w dobie kryzysu ekonomicznego”) w dniach **22-23 października 2009 r.**

Konferencje odbywały się w Hotelu Novotel w Budapeszcie – była zapewniona możliwość symultanicznego tłumaczenia przebiegu obrad na języki angielski, francuski, rosyjski i węgierski. Na obu konferencjach reprezentowałem Krajową Sekcję Nauki NSZZ „Solidarność”, jako jeden z czterech przedstawicieli Polski. Nasz kraj był reprezentowany również przez kol. Krzysztofa Jędrzejczyka i kol. Jerzego Ewertowskiego z Sekretariatu Oświaty NSZZ „Solidarność” oraz przedstawicielkę ZNP panią Dorotę Obidniak.

Konferencja VET Round Table. Na liście uczestników konferencji znalazło się ponad 70 osób reprezentujących związki zawodowe, głównie oświaty, ale też szkolnictwa wyższego, z krajów europejskich jak Bośnia i Hercegowina (2), Bułgaria (1), Cypr (6), Estonia (1), Francja (3), Niemcy (1), Grecja (5), Holandia (2), Węgry – gospodarz (10), Włochy (1), Polska (4), Rosja (2), Serbia (2), Słowenia (2), Słowacja (2), Szwajcaria (1), Wielka Brytania (3), Ukraina (2), ale również z Izraela (2), Australii (1) oraz Kanady (2). W konferencji uczestniczyło duże grono działaczy struktur wysokiego szczebla, w tym Monique Foilhoux i Charlie Lennon – zastępcy sekretarza generalnego EI; Ronnie Smith i Paul Bennett pełniący funkcje prezydenta i vice-prezydenta EIE/ETUCE PEC, czyli 'łącznie' ETUCE i Pan-europejskiej struktury EI., oraz Martin Romer sekretarz generalny ETUCE. Byli też obecni i wyjątkowo aktywni konsultanci i eksperci, reprezentujący m.in. Uniwersytet Oxfordzki.

Obrady prowadził w większości Paul Bennett i to zapewne sprawiło, że wszystkie planowane punkty programu zostały zrealizowane - na podkreślenie zasługuje bardzo dobra organizacja obrad w czasie (bez opóźnień). Po zwyczajowych wystąpieniach (szef węgierskich związków zawodowych, przedstawiciel mini-

sterstwa), w pierwszej części obrad prezentowali referaty eksperci: (i) Dr Hubert Ertl na temat trendów w kształceniu zawodowym w Europie w ostatnich dziesięciu latach, (ii) Bernard Hugonnier na temat zasad i programów działania w tym zakresie w OECD, (iii) David Poissonneau na temat działań Parlamentu i Komisji Unii Europejskiej w zakresie szkolnictwa zawodowego. Podstawową tezę wszystkich mówców było stwierdzenie niezwyklej różnorodności systemów kształcenia zawodowego młodych ludzi w różnych krajach Europy i świata. Dowiedzieliśmy się, że w Wielkiej Brytanii obowiązuje duża dowolność w zakresie zdobywania kwalifikacji zawodowych („Qualification Jungle”) i tylko 8% młodych ludzi w wieku 14-18 lat uczestniczy w zorganizowanych formach edukacji w tym zakresie, reszta chętnych kształci się w ramach wolontariatu. Natomiast, całkowitym przeciwieństwem są Niemcy, gdzie szkolnictwo zawodowe jest koordynowane przez państwo, w efekcie ok. 55% młodzieży kształci się w ponad 250 odpowiednio przygotowanych ośrodkach szkoleniowych. Obok Niemiec, dużą wagę do szkolenia zawodowego młodych ludzi przykładają rządy takich krajów jak Austria, Czechy, Słowacja, Belgia, Chile, Chiny, z kolei na „drugim biegunie” są takie kraje jak USA oraz Nowa Zelandia, gdzie zorganizowane szkolnictwo zawodowe jest na poziomie zerowym.

Po prezentacjach plenarnych był czas na wystąpienia indywidualne. Mówcy podkreślali, że:

- (i) w wielu krajach szkolnictwo zawodowe uległo w ostatnich latach degradacji poprzez likwidację wielu szkół zawodowych i techników (szczególnie na Węgrzech i na Łotwie),
- (ii) w zakresie praw i obowiązków nauczycieli przedmiotów zawodowych celowym byłoby wprowadzenie pewnych unijnych norm obowiązujących we wszystkich krajach,
- (iii) ciągle otwarte są kwestie, takie jak:
 - ✓ CO należy uczyć (umiejętności ogólnych czy bardzo wyspecjalizowanych).
 - ✓ ILU młodych ludzi uczyć i CZYJA powinna to być decyzja (czy kandydatów?, czy rządowa?, czy pracodawców? – przykładowo, koledzy z Cypru podkreślali, że u nich są obligatoryjne egzaminy wstępne do szkół zawodowych),
 - ✓ KTO powinien uczyć i JAK przygotowywać nauczycieli (trudność w tym, że zazwyczaj kwalifikowani pedagogzy mają małe doświadczenie praktyczne, natomiast doskonali praktycy nie mają talentu pedagogicznego).

W drugiej części obrad uczestnicy konferencji dyskutowali w grupach roboczych na temat pożądanых działań w zakresie szkolnictwa zawodowego. W wyniku

dyskusji sformułowano propozycje, przedstawione następnego dnia na obradach plenarnych podsumowujących konferencję. Stwierdzono, że celowym jest (i) opracowanie systemu punktów ECTS również dla szkolnictwa zawodowego, (ii) opracowywanie kwalifikacji zawodowych w ujęciu EQF (wielopoziomowych ram kwalifikacyjnych), (iii) wdrożenie idei paszportów edukacyjnych (wspierających zasadę „kształć się w jednym kraju, a pracuj w innym kraju, gdzie Twoje uzyskane kwalifikacje zawodowe będą respektowane”), (iv) stworzenie związkowej bazy danych zawierającej informacje o systemach kształcenia i sposobach uzyskiwania formalnych kwalifikacji stosowanych w różnych krajach (bazy łatwej w użytkowaniu i na bieżąco uaktualnianej), również zawierającej informacje o formalnej sytuacji nauczycieli ze sfery szkolnictwa zawodowego.

Po ponad 10 godzinnych bardzo pracowitych obradach, „słaniający się ze zmęczenia” uczestnicy konferencji „prawie z marszu” przeszli na spotkanie towarzyskie (tzw. „Reception” na stojąco) w jednej z sal hotelowych, gdzie kontynuowano dyskusje, mając możliwość skorzystania z kanapkowego (niestety kryzys) stołu szwedzkiego. Nasza Solidarnościowa grupka dyskutowała głównie z przedstawicielami z Austrii, Serbii, Izraela, Słowacji i Australii, którzy podkreślali rolę i znaczenie Solidarności w światowym ruchu związkowym, co przyjmowaliśmy z wielką radością.

Konferencja ECE Round Table. W drugiej konferencji, która rozpoczęła się w czwartek po południu, wzięło udział trochę mniej uczestników - już tylko przedstawiciele większości krajów z tej części Europy (Austria, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Cypr, Estonia, Niemcy, Węgry, Czarnogóra, Polska, Rosja, Serbia, Słowacja, Słowenia, Ukraina) oraz z Izraela. Również nasz kraj był reprezentowany tylko przez 2 osoby (koledzy z Sekretariatu Oświaty musieli wyjechać w celu uczestnictwa w innym ważnym zebraniu). Na liście uczestników były 52 osoby i jak podczas wspólnej jazdy windą stwierdził, z pewnym rozczarowaniem sekretarz ETUCE Martin Romer: „not many people”. W kularach padały sformułowania, że podstawową przyczyną niewysokiej frekwencji był fakt organizacji w ciągu kilku tygodni trzech konferencji o podobnej tematyce i podobnym składzie osobowym uczestników, w tym konferencji w Polsce oraz w Chorwacji.

Obrady konferencji prowadzili: Ronnie Smith – prezydent EIE/ETUCE oraz Charlie Lennon – zastępca sekretarza generalnego EI. Pierwszy nurt obrad dotyczył następującej kwestii - Edukacja w dobie kryzysu ekonomicznego. W wystąpieniu plenarnym Guntars Catlaks (Łotysz) – koordynator grupy analityków z ośrodka badawczego Education International omówił aktualną sytuację w sektorze edukacji w krajach europejskich. Stwierdził, że (i) wiele krajów o wysokim i średnim PKB zostało dotkniętych kryzysem, (ii) ostre cięcia bu-

dżetowe wprowadzono na Łotwie, Węgrzech, w Estonii, Mołdawii, Rumunii, Chorwacji, oraz Bośni i Hercegowinie, (iii) szkolnictwo zawodowe oraz ponadpodstawowe zostało dotknięte zmniejszaniem środków finansowych bardziej niż szkolnictwo podstawowe, (iv) najbardziej dotknięte cięciami zostały obszary kształcenia w zakresie języków obcych, sztuki (rysunek, muzyka, itp.) oraz programy integracji mniejszości etnicznych, (v) obserwuje się tendencje redukcji przywilejów socjalnych, jak np. korzystnych pracowniczych systemów w zakresie emerytur i ubezpieczeń społecznych. Mówca skupił się również na prezentacji różnych kryzysowych działań rządów w sferze finansowania edukacji w różnych krajach, takich jak:

- redukcja etatów w szkolnictwie (w 12 krajach europejskich, szczególnie Węgry i Łotwa, gdzie we wrześniu 2009 zwolniono 6 000 nauczycieli spośród 35 tys. zatrudnionych),
- obniżka pensji nauczycieli (w 7 krajach europejskich, w tym Litwa, Łotwa, Czechy, Węgry),
- zamrożenie płac nauczycieli (np. Rumunia, Serbia),
- zredukowanie przywilejów nie-płacowych (np. Estonia, Polska),
- przerzucenie części dofinansowania szkolnictwa z centralnego na regionalne i miejskie (np. Rumunia, Estonia, Litwa, Mołdawia, Polska),
- zaprzestanie dofinansowania laboratoriów, bibliotek, zakupu podręczników, działania grup typu chóry, itp. (np. Irlandia),
- likwidacja lub reorganizacja szkół na poziomie podstawowym i zawodowym w małych miejscowościach (np. Litwa, Łotwa, Rosja, Ukraina ale również kraje Europy zachodniej – np. Francja, Hiszpania, Szwecja, Wielka Brytania, Irlandia, Islandia),
- zwiększenie obowiązków zatrudnionych nauczycieli za niezmienną płacę, przykładowo: zwiększenie limitów ilościowych uczniów w klasach (np. Litwa, Estonia),
- wprowadzenie dodatkowych opłat dla kształconych (np. Chorwacja, Ukraina).

Następnie wystąpiło trzech przedstawicieli organizacji związkowych, uściślając powyższe przykłady. Vadim Dudin z Rosji poinformował, że w Rosji decyzjami centralnymi pełne finansowanie przedszkoli ma się odbywać tylko z funduszy regionalnych, a dotacja budżetowa na edukację ma być zamrożona na lata 2010 oraz 2011. Georgiy Trukhanov przedstawił sytuację na Ukrainie, gdzie środki budżetowe na edukację zostały zmniejszone o 20%, pensje o 30%, ale i tak wypłata pensji jest ostatnio opóźniana o 1-2 miesiące i występują dodatkowe kłopoty z wypłatami emerytur. Jan Gasperan ze Słowacji (który przemawiał po rosyjsku) poinformował, że tuż przed kryzysem związki zawodowe podpisały z rządem porozumienie o podwyżkach płac zatrudnionych w szkolnictwie o ok. 7%, jednakże wywołana przez

kryzys 3%-owa inflacja oraz pewne zawirowania finansowe związane z przejściem Słowacji na system euro, powodują, że optymizm wśród pracowników sfery edukacji nie jest tak duży jak oczekiwano po podpisaniu porozumienia. Jednakże pochwalił się nowo uruchomionym związkowym ośrodkiem szkoleniowym w Wysokich Tatrach (Tatranske Matliare) wybudowanym w ramach środków grantu norweskiego.

Po obradach plenarnych dyskusja na temat kryzysu i propozycji działań w czasach kryzysu była kontynuowana w grupach roboczych. Część uczestników wykorzystala ten moment czasowy jako jedyną możliwość zwiedzania miasta obrad (ja byłem zwolniony z tej pokusy, gdyż już w Budapeszcie byłem wcześniej), stąd frekwencja na tej części obrad była symboliczna. W mojej, 10-osobowej grupie, aktywni byli przedstawiciele z Cypru, Bułgarii, Izraela, Polski, czyli krajów, w których kryzys ma w miarę łagodny przebieg – niestety kraje najbardziej dotknięte kryzysem, jak Łotwa, Litwa, najprawdopodobniej właśnie z powodu kłopotów finansowych związanych z kryzysem, nie były niestety reprezentowane na konferencji. Jednakże sformułowano pewne propozycje działań w czasach kryzysu, które zostały zaaprobowane na podsumowującym posiedzeniu plenarnym. Działania powinny obejmować:

1. Kontynuowanie lobbingu w sferach parlamentarno - rządowych w zakresie celowości wydatkowania środków publicznych na edukację.
2. Zachęcanie władz regionalnych i miejskich do przeznaczania środków finansowych na sferę kształcenia czyli inwestowania w edukację.
3. Zorganizowanie kampanii związkowej pod hasłem „dzieci nie mogą stać się ofiarami kryzysu” („don't let the children pay for crisis”).
4. Zaangażowanie związków zawodowych w negocjacje z rządem na temat płac i warunków pracy w szkolnictwie,
5. Monitorowanie wszelkich cięć finansowych w sferze edukacji i nagłaśnianie medialne w społeczeństwie.
6. Informowanie społeczeństwa o przyszłych skutkach aktualnych działań sfer rządowych w czasie kryzysu.
7. Współpracowanie (kreowanie tymczasowych alianców) z innymi związkami zawodowymi w sprawach płacowych członków zatrudnionych w szkolnictwie.
8. Organizowanie protestów na poziomie krajowym i regionalnym (lokalnym).
9. Wykorzystywanie międzynarodowej solidarności związkowej do wzmacniania efektywności działań.

Wrocław, 4 listopada 2009 r.

Drugi nurt obrad konferencji miał charakter szkoleniowy – dotyczył kwestii podwyższenia efektywności działań związkowych w czasach kryzysu poprzez (i) poznanie i przyszłe odpowiednie wykorzystywanie technik negocjacyjnych, (ii) udoskonalenie związkowych struktur organizacyjnych i zasad funkcjonowania związku w kwestiach finansowych. Obie kwestie zaprezentował w znakomity sposób Barry Fawcett - ekspert z Education International. Syntetyczne omawianie tych prezentacji nie jest możliwe w tym sprawozdaniu, gdyż mają one pewną całościową konstrukcję, w której każdy szczegół jest istotny i zawiera wartościowe informacje – moim zdaniem każda z osób pełniących funkcje w naszym związku powinna się z tymi prezentacjami zapoznać – są one umieszczone w Internecie i będą również dostępne w formie kopii kserograficznej (kopię ksero prezentacji można uzyskać w siedzibie KSN). Oczywiście, nie mogąc się powstrzymać, zasygnalizuję trzy sprawy, wynikające z tych materiałów szkoleniowych: (i) musi być spełniana zasada „członek związku płaci składki = członek związku ma zapewnioną ochronę miejsca pracy oraz wynegocjowane odpowiednie warunki pracy i płacy w danej branży”, (ii) niezbędna jest profesjonalizacja w zarządzaniu związkiem, w tym zaangażowany, pracujący na etacie Sekretarz Generalny struktury związkowej (np. w naszym przypadku Sekretarz Rady Krajowej Sekcji Nauki), który współpracuje z wybieranym Prezydium i Przewodniczącym, realizuje uchwały ciał wybieralnych, kierując etatowym sekretariatem odpowiedzialnym za sprawy organizacyjne, (iii) członkowie związku powinni otrzymywać bezpośrednio i indywidualnie informacje o działalności struktur związkowych, o aktualnych problemach, stanie negocjacji i o indywidualnych sprawach dotyczących pojedynczego członka, np. raz w roku informację o łącznej kwocie wpłaconych składek i syntetyczną informację, na co te pieniądze zostały wydatkowane i co zrobił w tym okresie związek w jego interesie.

Ogólna moja refleksja jest taka, że wyjazd był niezmiernie pracowity ale pożyteczny. Udział w konferencjach dał możliwość zapoznania się z sytuacją i doświadczeniami innych krajów, w szczególności organizacji związkowych oraz skonfrontowania naszego miejsca w kwestiach szkolnictwa zawodowego oraz działań związku w aktualnym „gorącym” okresie. Również pozwolił podtrzymać stare i nawiązać nowe kontakty personalne, tym razem głównie z reprezentantami związków z krajów środkowej i wschodniej Europy.

Leszek Koszałka

Konferencja ETUCE

„Stres związany z pracą nauczyciela”

W dniach 5-6 października 2009 r. w Atenach odbyła się konferencja ETUCE na temat stresu związanego z pracą nauczyciela. Temat przewodni spotkania to „Systemy analizy ryzyka, uwzględnienie psychospołecznych zagrożeń w dialogu społecznym, wypracowanie strategii i procedur dotyczących kwestii zdrowia i bezpieczeństwa, prewencji i radzenia sobie ze stresem w miejscu pracy” Głównym organizatorem konferencji była Europejska Konfederacja Związków Zawodowych Oświaty i Nauki (ETUCE). Jej celem była wymiana informacji, dobrych praktyk oraz działań związkowych zmierzających do zabezpieczenia zdrowia a także bezpieczeństwa w pracy nauczyciela.

Uczestniczyło w niej 73 przedstawicieli związków zawodowych nauczycieli z 25 krajów europejskich, a mianowicie z Belgii (6 osób), Bułgarii (4), Chorwacji (1), Cypru (8), Czech (2), Danii (3), Estonii(1), Francji(2), Niemiec(5), Grecji(5), Irlandii (2), Włoch (3), Litwy (1), Malty (1), Holandii (1), Norwegii (1), Polski (3), Portugalii (2), Rumunii (4), Słowenii (2), Słowacji (4), Hiszpanii (5), Szwecji (1) i Wielkiej Brytanii (6).

W konferencji brali udział przedstawiciele ścisłego kierownictwa ETUCE, Sekretarz Generalny ETUCE, Martin Römer oraz V-ce Prezydent, Kounka Damianova, a także Danielle Verschueren, Susan Flocken i Agnete Hansen. Martin Römer w wystąpieniu otwierającym I dzień sesji podkreślił, iż szkoła powinna być bezpiecznym, zdrowym i sprzyjającym miejscem na nauczanie i naukę. Stres jest znaczącym obciążeniem dla pracowników, bowiem zakłóca ich funkcjonowanie organizacyjne i skutkuje w różnych sferach życia osobistego. Dużym wyzwaniem jest wypracowanie działań w celu zabezpieczenia zdrowia i bezpieczeństwa oraz włączenie tych kwestii w dialog społeczny na szczeblu instytucjonalnym, lokalnym, regionalnym oraz krajowym. Te zadania wiążą się z wymianą doświadczeń, przykładami pozytywnych rozwiązań, oceną ryzyka w miejscu pracy i opracowaniem strategii związkowych dotyczących zdrowia i bezpieczeństwa. Dyrektywa Rady 89/391/EEC z 12 czerwca 1989 r. podkreśla kluczową rolę oceny ryzyka, ujmując ogólne założenia zapobiega-

niu ryzyka w tym ochronę pracowników przed zagrożeniem psychosocjalnym. Szczególną uwagę Martin Römer zwrócił na działalność Sieci ETUCE ds. Warunków Pracy, Zdrowia i Bezpieczeństwa.

W imieniu gospodarzy zabrał głos **Themis Kotsifakos**, Sekretarz Generalny OLME. Ponieważ konferencja zbiegła się z krajowymi wyborami w Grecji, wystąpiły pewne trudności organizacyjne, związane z planowanym przez gospodarzy zwiedzaniem Aten. T. Kotsifakos podkreślił, iż zaistniałe niedociągnięcia przy najbliższym spotkaniu w Grecji postarają się wynagrodzić. Konferencja jest dobrym przykładem, aby przyrzeć się niektórym aspektom pracy nauczycieli, potrzebom, problemom i perspektywom. Rozwijanie placówek oświatowych w Grecji nie idzie w parze ze wzrostem statusu zawodowego nauczyciela. Niskie wynagrodzenie, nie dofinansowanie edukacji, redukcja ubezpieczeń społecznych stwarzają niedostateczne warunki pracy tej grupy zawodowej, a WRS (Work Related Stress) jest nieuniknioną konsekwencją tego stanu.

KEMETE (Greckie Centrum Badań i Dokumentacji OLME) wraz z innymi Instytutami podjął się badań nad warunkami pracy nauczycieli. Część badań jest powiązana z WRS (Work Related Stress) i odnosi się do konsekwencji, które okresy i jakie warunki pracy nauczycieli mają na ich zdrowie psychiczne największy wpływ. Badania pozwolą określić głębokość problemów, aby w przyszłości eliminować te zagrożenia. W badaniach nad szkolnictwem średnim prowadzonym przez Panteion University przed kilku laty, 67% respondentów uznało, że zła organizacja jak i wadliwe działanie systemów edukacji są odpowiedzialne głównie za WRS, 57% odczuwa skutki wypalenia zawodowego, a 53% zmieniłoby pracę, gdyby okoliczności na to pozwoliły. Około 55% badanych nauczycieli uważa, że budowanie dobrego związku pomiędzy nim a uczniem jest największą trudnością w ich pracy. Themis Kotsifakos zwrócił uwagę, że powody WRS są zarówno społeczne jak i wspólne dlatego powinniśmy działać wspólnie w zakresie uporańia się z tymi czynnikami.

Monika Kończyk (SKOiw NSZZ Solidarność, **Anne Jenter** (GEW), grupa doradcza europejskiego projektu 2008/2009 dot. stresu w miejscu pracy nauczyciela szkole, przedstawiły główne cele projektu, w tym strategii wdrażania europejskiego porozumienia oraz planu działań ETUCE, zapisów autonomicznego porozumienia dotyczącego stresu w miejscu pracy z uwzględnieniem czynników stresogennych, podczas negocjacji i porozumień z pracodawcami. Stres związa-

ny z pracą został zidentyfikowany na szczeblu międzynarodowym, europejskim oraz krajowym jako problem zarówno pracowników jak i pracodawców. Autorki wymieniły 5 etapów oceny ryzyka w miejscu pracy: (1) identyfikacja zagrożeń, (2) ewaluacja i priorytety, (3) prewencja, planowanie działań, (4) podejmowanie działań, (5) monitorowanie. Na podstawie kwestionariuszy (23) przesłanych do ETUCE przez europejskie związki zawodowe wyciągnięto i przedstawiono wnioski dotyczące dobrych praktyk w dialogu społecznym, strategii związkowych w kwestii psychospołecznych zagrożeń wokół stresu związanego z pracą nauczyciela. Prewencja, radzenie sobie ze stresem w miejscu pracy, konsultacje ze związkami zawodowymi na wszystkich etapach oceny ryzyka, ekspertyzy, pomoc psychologa, pracownik BHP, zaangażowanie kadry zarządzającej szkołami jako przykłady prawidłowych działań w zakresie efektywnego reprezentowania interesów nauczycieli narażonych na stres. Ponadto w projekcie uczestniczą jeszcze takie kraje jak Szwecja, Portugalia, Słowenia i Malta.

Tim Tregenza, Europejska Agencja ds Zdrowia i Bezpieczeństwa z siedzibą w Bilbao. Stres to drugi najczęściej wymieniany problem związany ze zdrowiem. Dotyka on jednego na czterech pracowników UE. Problemy zdrowotne z tym związane są najwyższej notowane wśród Finów (25%), Polaków (20%), EU-27 9%, poniżej tego progu Litwa, Łotwa, Irlandia, Francja. Absencja tym powodowana sięga 50-60% dni zwolnień chorobowych, a koszt ekonomiczny w 2002 r. w EU-15 wynosił 20 mln euro. Procentowy udział pracowników narażonych na czynniki dotyczące zdrowia psychicznego najwyższy w Holandii (60%), Francji(49%), na Cyprze (42%) w stosunku do EU-27(28%). Jak wykazały badania w sektorze edukacyjnym stres dotyka 28% nauczycieli a odczuwane skutki to bóle głowy (20%), pleców (17%), drażliwość (16%), niepokój (13%) i problemy ze spaniem u 12%. Ocena ryzyka w miejscu pracy to proces ewaluacji zagrożeń związanych ze zdrowiem i bezpieczeństwem pracy. Stres mający związek z pracą jest dostrzegany, gdy nałożone wymagania, znacznie przewyższają możliwości ich sprostania. Stres mający związek z pracą nie jest problemem indywidualnym, lecz jest to problem całej społeczności szkoły, czy zakładu pracy, zazwyczaj jest wieloprzyczynowy i wymaga wielowymiarowych rozwiązań. Jest to prawo we wszystkich państwach członkowskich, które wymaga od pracodawców podjęcia działań w zakresie oceny ryzyka w miejscu pracy.

Jenny Hambrook, władze samorządowe hrabstwa Hertfordshire. Pracownicy edukacyjni 33 138, (21 323 WTE)•60.3% zatrudnionych jest w niepełnym wymiarze pracy •82% to kobiety. Ocena ryzyka w miejscu pracy to przede wszystkim wiedza na temat warunków pracy. Wyzwanie zapobiegania i stawiania czoła stre-

sowi mającemu związek z pracą jest kwestią dla pracodawców w edukacji. To prawny obowiązek pracodawców, podjąć odpowiednie kroki dotyczące oceny ryzyka w miejscu pracy.

Zjednoczone Królestwo uruchomiło krajowy Wellbeing program, który został opracowany specjalnie dla szkół i odpowiada zasadniczo tym standardom. Program umożliwi szkołom wykazanie łatwego dostępu do informacji o sposobach ulepszania środowiska pracy, poprzez poprawę BHP.

Antony Casaru (MUT, Malta) przedstawił prezentację związaną z wdrażaniem dobrych praktyk w szkołach dotyczących przeciwdziałania powstawaniu sytuacji stresogennych. Ocena ryzyka w miejscu pracy to przede wszystkim wiedza na temat warunków pracy w ocenie której powinni systematycznie uczestniczyć managerowie i pracownicy. Duże znaczenie ma wprowadzenie dobrego nastawienia do zagadnień zdrowia i bezpieczeństwa pracy wśród personelu i studentów różnych typów szkół.

Podczas konferencji zabrali również głos przedstawiciele 3 europejskich związków zawodowych nauczycieli (z Malty, Słowenii i Estonii), którzy omówili dobre praktyki istniejące w ich krajach uwzględniające kwestię stresu związanego z pracą nauczyciela w dialogu społecznym. Na zakończenie pierwszego dnia sesji Anders Eklund przedstawił krótkie wprowadzenie o tym jak nauczyciele mogą organizować pomoc, aby niwelować sytuacje stresowe w miejscu pracy. Trzy etapy postępowania, które wymienił to analiza sytuacji, omówienie strategii oraz akty prawne. Jego wystąpienie skierowane było do grup roboczych, które dyskutowały nad takimi zagadnieniami, jak główne problemy dotyczące zdrowia i bezpieczeństwa które odnotowywane są przez Związki, oraz czy budowane są jakieś strategie związkowe mające na celu uregulowanie kwestii zdrowia i bezpieczeństwa w pracy nauczyciela.

W drugim dniu sesji odbyły się dwa wystąpienia. Constantin Baci (Rumunia) poruszył kwestie zdrowia i bezpieczeństwa w pracy nauczyciela w szkołach rumuńskich. Te działania zyskały uznanie w postaci specjalnie przyznanego im certyfikatu. Natomiast Gerhart Tiesler z Uniwersytetu Bremeńskiego przedstawił wyniki badań dokonywane w pokoju akustycznym, gdzie prowadzono lekcje z różnych dziedzin. Praca z uczniami w całkowitej izolacji od różnych źródeł hałasu, to lepsza percepcja, lepsza komunikacja, mniejszy wysiłek, mniejszy stres i co za tym idzie wyraźna zmiana zachowań uczniów (efekt łańcuchowy). Badania ciekawe, jednakże nakłady finansowe do ich przeprowadzenia były ogromne. Drugi dzień sesji zakończono dyskusją plenarną, zrezygnowano z uprzednio planowanej pracy w grupach roboczych.

POLSKIE LOBBY PRZEMYSŁOWE

Stanowisko konferencji w Gdyni

„Modernizacja Marynarki Wojennej RP a przewycięzanie kryzysu gospodarczego w Polsce”

Konferencja odbyła się 20 października 2009 roku w Akademii Marynarki Wojennej w Gdyni. Została zorganizowana przez Polskie Lobby Przemysłowe im. Eugeniusza Kwiatkowskiego oraz Wydział Dowodzenia i Operacji Morskich Akademii Marynarki Wojennej wspólnie z NSZZ Pracowników Wojska i NSZZ „Solidarność” w Stoczni Marynarki Wojennej S.A. w Gdyni oraz NSZZ „Solidarność 80”, WZZ Pracowników Gospodarki Morskiej i NSZZ „Solidarność” w Szczecińskiej Stoczni Remontowej „Gryfia” S.A.

W konferencji wzięli udział m.in. przedstawiciele Dowództwa Marynarki Wojennej RP, menedżerowie stoczni i polskich zakładów zbrojeniowych, dyrektorzy i pracownicy naukowcy jednostek badawczo - rozwojowych działających na rzecz Marynarki Wojennej, eksperci i działacze związkowi. W efekcie przeprowadzonej dyskusji, jej uczestnicy wypracowali następujące, wspólne stanowisko końcowe.

1. Uczestnicy Konferencji wyrażają wielki niepokój, iż Polska odwraca się od morza. Reaktywowane w 1918 roku Państwo Polskie, wielkim wysiłkiem wybudowało miasto, port handlowy i wojenny w Gdyni, Stocznę Marynarki Wojennej, Stocznę Gdynia oraz flotę handlową i Marynarkę Wojenną. Dziś dopuszczamy praktycznie do likwidacji polskiego przemysłu stoczniowego, po zlikwidowanej już wcześniej polskiej flocie handlowej i rybołówstwie. **Gwałtownie postępuje proces zaniku potencjału bojowego Marynarki Wojennej RP, która bez radykalnych działań sanacyjnych, w perspektywie kilku lat, nie będzie w stanie zapewnić bezpieczeństwa morskiego naszego państwa.**

Dziesięcioletni okres funkcjonowania Marynarki Wojennej w strukturach NATO obrazuje bilans:

- z linii wycofano w tym okresie ponad 62% okrętów bojowych i pomocniczych jednostek pływających;
- lotnictwo morskie zredukowano o ponad 50%;
- stan osobowy Marynarki Wojennej zmniejszono o 36%.

W najbliższych latach ponad dwadzieścia z pozostałych okrętów bojowych, w tym cztery okręty podwodne (na wyposażeniu pozostanie tylko jeden!), będzie musiało zostać wycofane z linii ze względu na czas ich eksploatacji. Zostanie także wycofana większość śmigłowców znajdujących się na wyposażeniu MW.

Zadania Marynarki wojennej wykraczają poza akwen Morza Bałtyckiego. To nie tylko obrona morskiej granicy Polski (na rubieży NATO i Unii Europejskiej), jej strefy ekonomicznej, zwłaszcza bardzo ważne dla bezpieczeństwa energetycznego (w dobie terroryzmu)

zabezpieczenie dostaw surowców energetycznych drogą morską (gazu, ropy). To również misje międzynarodowe wynikające ze zobowiązań sojusznicych.

2. Uczestnicy Konferencji uważają, że konsekwentnie realizowany - w znacznym stopniu w oparciu o polski przemysł stoczniowy i lotniczy, przedsięwzięcia zbrojeniowe i ich zaplecze badawczo-rozwojowe - wieloletni **Narodowy Program Budowy Okrętów (NPBO)**, wykorzystujący nowoczesne rozwiązania techniczne i najnowsze technologie, w dłuższej perspektywie przyniesie korzyści polskiej gospodarce i przyczyni się do pobudzenia jej zdolności rozwojowych. Zamówienia publiczne w rodzimym przemyśle zawsze bowiem ożywiają koniunkturę, poprzez efekty mnożnikowe zwiększają dochody budżetu. Odbudowa i modernizacja Marynarki Wojennej RP przyczyni się także do pozyskania, w tym z zagranicy, nowoczesnych technologii, w tym również takich, o których można mówić, że są podwójnego zastosowania (mogą być wykorzystywane także w sferze cywilnej). **Bardzo ważnym dla podtrzymania zdolności operacyjnych Marynarki Wojennej, oprócz zbudowania nowych okrętów i zakupów nowego sprzętu i uzbrojenia, są modernizacje i remonty posiadanych jednostek. Dla utrzymania i rozwoju Marynarki niezbędne jest zatem utrzymanie odpowiedniego potencjału stoczniowego, w tym na Zachodnim Wybrzeżu.** Stocznia Marynarki Wojennej w Gdyni oraz pozostała jeszcze we względnie dobrej kondycji Szczecińska Stocznia Remontowa „Gryfia” powinny zostać trwałym elementem zaplecza Marynarki Wojennej. Agencja Rozwoju Przemysłu nie sprawdziła się w zadaniu naprawy stoczni. Należy poszukać rozwiązań trwale pozbawiających ARP wpływu na sanację tych stoczni.

3. Narodowy Program Budowy Okrętów wymaga zapewnienia długoterminowego finansowania, bez względu na wielkość budżetu MON. Powinien on uzyskać poparcie Rady Ministrów i być bezzwłocznie przyjęty przez Sejm RP w formie ustawy. Na Narodowy Program Budowy Okrętów należałoby przeznaczyć poza budżetem MON dodatkowo 0,05% PKB. **W przeciwnym wypadku Marynarka Wojenna RP po 2018 roku wskutek konieczności wycofania całkowicie wyeksploatowanych okrętów i statków powietrznych, utraci zdolność bojową pozwalającą wypełniać zobowiązania sojusznicze i możliwości skutecznej obrony integralności i suwerenności naszego kraju na akwenach morskich.** Finansowanie Narodowego Programu Budowy Okrętów należałoby przeprowadzić analogicznie jak programu wyposażenia Sił Powietrznych w sa-

moloty wielozadaniowe F-16, a główne przedsięwzięcia realizować po zakończeniu realizacji programu lotniczego.

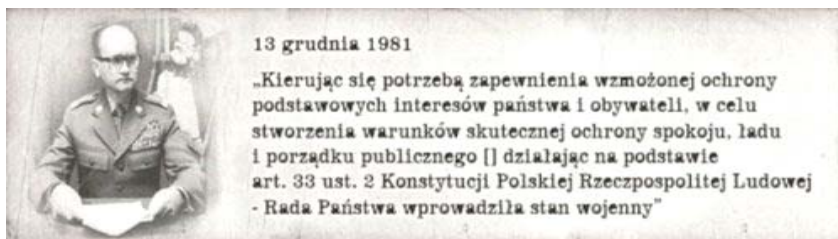
Uczestnicy Konferencji mają nadzieję, iż kwestia odbudowy potencjału i modernizacja Marynarki Wojennej RP, powiązana z odbudową i unowocześnieniem polskiego przemysłu stoczniowego i

zbrojeniowego oraz ich zaplecza badawczo-rozwojowego, zjednoczy ponad podziałami różne środowiska, którym leży na sercu odbudowa polskiego potencjału morskiego oraz gospodarki morskiej, a tym samym umocnienie pozycji Polski na arenie międzynarodowej.

Material otrzymany od p. Pawła Soroki

HISTORIA

Zbrodnia stanu wojennego

Do generała (wiersz powstał na początku 1982 r.)

*Za słowa kłamstwem splugawione
Za mundur bratnią krwią splamiony
Za ręce siłą rozłączone
Za oczy dziecka przerażone
Obróć swój tryumf w partyjnej chwale
Naród dziękuje Ci generale
 Za pogrom braci bez litości
 Za mundur wojska zbezczeszczoney
 Za mękę strasznej bezlitości
 Za ból rozłąki z mężem żony
 Za łzy i rozpacz samotności
 Ciesz się, żeś działał tak wspaniale
 Naród dziękuje Ci generale
Za połamane pałką kości
Za koszmar walki brata z bratem
Za nienawiści siew i złości
Za to, że żołnierz stał się katem*

*Za znów zdławiony świat wolności
Pomnik swych zasług wzniosłeś trwale
Naród dziękuje Ci generale
 Za nałożone znów kajdany
 Za zbrodnie
 Za fałsz przemówień wyświechtany
 Za podłość zdrajców między nami
 Za język prawdy zakazany
 Wypnij na Kremlu pierś po medale
 Naród dziękuje Ci generale
Naród śle swe podziękowania
Żeby Ci legły jak kamienie
Przypnij je śpiesznie bez wzdrygania
Może obudzą twe sumienie
Bo generale nie znasz godziny
Gdy przed największym dowódcą świata
Złożysz ostatni raport za czyny
Z piętnem Kaina – krwią swego brata*

Wiersz nieznanego autora pt. „Do generała”, dedykowany oczywiście gen. Wojciechowi Jaruzelskiemu, stanowi bardzo dobrą ilustrację dla mrocznej nocy stanu wojennego w Polsce. Wprowadzając przed 28 laty stan wojenny gen. Jaruzelski wydał wojnę własnemu narodowi, by zabezpieczyć wpływy, profity i władzę komunistom, wypełniając przy tym solennie zalecenia swoich mocodawców z Kremla. A wszystko po to, aby stłumić polskie dążenie do wolności. Stan wojenny spowodował – bezpośrednio lub pośrednio – około 100 ofiar śmiertelnych. Zbrodnia ta wciąż czeka na rozliczenie, chociażby w aspekcie moralnym.

Jaruzelski był faktycznym dyktatorem w PRL, pełnił jednocześnie stanowiska: I Sekretarza Komitetu Centralnego PZPR, premiera i ministra obrony narodowej, szefa Komitetu Obrony Kraju, a od 13 grudnia

1981 r. szefa Wojskowej Rady Ocalenia Narodowego, czyli junty wojskowej odpowiedzialnej za zamach stanu przeprowadzony w imię imperialnych celów Moskwy, którego celem było zniszczenie 10 milionowego ruchu „Solidarności”.

Dzisiaj, opinia publiczna dysponuje już dokumentami, świadczącymi o służalczej postawie Jaruzelskiego, obalającymi wszelkie mity o mającej ponoć nastąpić interwencji wojsk Układu Warszawskiego w Polsce. To nie kto inny, tylko sam Jaruzelski, bojąc się determinacji własnego narodu, błagał marszałka Wiktora Kulikowa, cyt.: „*Gdyby demonstracje miały ogarnąć cały kraj, to będziecie musieli nam pomóc. My sami nie damy sobie rady z wielomilionowym tłumem*”. Słowa te padły, podczas narady przeprowadzonej w jego gabinecie w nocy z 8 na 9 grudnia 1981., na której zapadła ostateczna decyzja o ogłoszeniu stanu wojennego. Na pytanie marszałka Kulikowa: „*Czy mogę złożyć meldunek Breżniewowi, że rozpoczynacie realizację stanu wojennego w Polsce?*”, Jaruzelski odpowiedział twierdząco, dodając: „*Tak, ale pod warunkiem udzielenia pomocy przez wasze siły*”. Prawda zatem o stanie wojennym, jest bardziej niż brutalna, Breżniew nie musiał i nie chciał interweniować w Polsce (z uwagi na ewentualność ogólnoswiatowego kryzysu), posiadał wszakże do własnej dyspozycji oddane sobie i wierne „polskie” władze komunistyczne, które były wystarczająco silne i zdeterminowane, by pacyfikować i mordować własny naród.

Nieco statystyki

Przypomnijmy, wprowadzenia stanu wojennego, rozpoczęło się po północy 13 grudnia 1981 r. Jeszcze tej samej nocy internowano ponad trzy tysiące osób, w tym niemal wszystkich członków Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność”. Władze PRL utworzyły 52 ośrodki internowania i wydały decyzje o internowaniu 9736 osób. W czasie stanu wojennego obowiązywała godzina milicyjna, a na ulicach miast pojawiły się wspólne patrole milicji i wojska, czołgi, transportery opancerzone i wozy bojowe. Wprowadzono też oficjalną cenzurę korespondencji i łączności telefonicznej. Władze zmilitaryzowały najważniejsze instytucje i zakłady pracy, kierując do nich komisarze wojskowych. Ograniczono też działalność Polskiego Radia i Telewizji Polskiej. Zawieszono zostało również wydawanie prasy, z wyjątkiem dwóch gazet ogólnokrajowych („Trybuna Ludu” i „Żołnierza Wolności”) oraz 16 terenowych dzienników partyjnych.

Nie zawahano się, używając sił milicyjnych i wojska do brutalnej pacyfikacji strajkujących zakładów. Wariant siłowy zastosowano w 40 spośród 199 strajkujących w grudniu 1981 r. zakładów pracy. Największe akcje pacyfikacyjne przeprowadzono w Hucie im. Lenina, stoczniach Gdańskiej i Szczecińskiej, Hucie Warszawa, Ursusie, WSK Świdnik, kopalniach Manifest Lipcowy, Wujek, Borynia i Staszic. Najtragiczniejszy przebieg miała akcja w kopalni Wujek, gdzie interweniujący funkcjonariusze ZOMO użyli broni, w wyniku czego zginęło 9 górników, a kilkudziesięciu zostało rannych.

Opór społeczny

Najważniejszym ośrodkiem oporu społecznego wobec władzy z nadania sowieckiego w Polsce były wtedy du-

że miasta, z Trójmiastem jako niekwestionowanym bastionem sprzeciwu i oporu na czele. Przecież to tutaj, jakże żywe było wspomnienie Grudnia 1970 r., działalności opozycyjnej i Wolnych Związków Zawodowych, wielkiego strajku z sierpnia 1980 i powstania „Solidarności”. Dlatego, Stocznie Gdańską trzeba było pacyfikować przy pomocy oddziałów ZOMO aż do 16 grudnia. Port Gdański spacyfikowano dopiero 19 grudnia. 17 grudnia na ulicach Gdańska odbyła się regularna bitwa tysięcy demonstrantów z ZOMO, milicją i wojskiem. Byli ranni, śmierć poniósł 20-letni Antoni Browarczyk. Kolejne rocznice porozumień sierpniowych z 1980., wprowadzenia stanu wojennego, wydarzeń grudniowych z 1970. lub innych rocznic patrio-

tycznych, takich jak 3 Maja lub 11 listopada, były w Trójmieście wspominane poprzez spontaniczne i gwałtowne manifestacje uliczne, podczas których żądano przywrócenia „Solidarności”, ale też coraz częściej dopominano się o niepodległość dla Polski.

Doskonale pamiętam atmosferę tamtych dni, opór społeczny na Wybrzeżu był powszechny, obejmował nawet uczniów szkół podstawowych i średnich. Jako trzynastolatek wydałem wraz z przyjaciółmi pierwszą w życiu odezwę, powielaną przez kalkę na maszynie do pisania, zatytułowaną do „**Ludzi dobrej woli**” i rozwieszaną następnie, jeszcze w grudniu 1981 na ulicach Gdyni. Założyliśmy w szkole podziemną „**Organizację Starej Polski**”, jako dzieci gotowi byliśmy walczyć, chociażby poprzez przypinanie oporników do naszych fartuszków lub przepisyując ręcznie ulotki lub różnego rodzaju piosenki, jakie do nas docierały, a jakie podtrzymywały wtedy na duchu.

Na początku powszechną była wiara w: „byle do wiosny”, potem okazało się jednak, że potrwa to dłużej. W liceum zacząłem działalność w szeregach Federacji Młodzieży Walczącej, była to organizacja działająca głównie na terenie trójmiejskich szkół średnich. Wydawaliśmy coraz bardziej profesjonalne pisma szkolne i o szerszym zasięgu, organizowaliśmy ciche przerwy, koła samokształceniowe, w grudniu przychodziliśmy do szkoły ubrani na czarno. Coraz częściej i coraz bardziej profesjonalnie młodzież z FMW, NZS, WiP czy RSA dokonywała akcji ulotkowych, malowała hasła na murach, organizowała happeningi na ulicach miasta.

Z czasem, to właśnie młodzież wzięła na siebie organizację demonstracji i stała się siłą napędową opozycji. To młode pokolenie, a nie „starzy, coraz bardziej wypaleni działacze”, zorganizowali strajki w 1988 r. w stoczni, Uniwersytecie Gdańskim i protesty poparcia w szkołach. Było to wspólne dzieło niezależnej młodzieży regionu gdańskiego jako całości, a nie jakiejś indywidualnej, jednej organizacji. 20 lat temu młodzi stoczniojcy, studenci i uczniowie, podjęli walkę z reżimem komunistycznym, jako spadkobiercy Kolumbów – nazywając siebie generacją 1988 r. Ich działania wymykały się wówczas nie tylko spod kontroli komunistycznych władz, ale i podziemnej „Solidarności”. I tego się pewnie jedni i drudzy wystraszyli. Przyspieszając proces przemian demokratycznych w Polsce, ale i łagodząc zarazem proces transformacji wobec nomenklatury i agentury sowieckiej.

Rozliczenie mrocznej przeszłości

Do tej pory nie została sporządzona kompletna lista ofiar stanu wojennego. Według ustaleń kierowanej przez Jana Marię Rokitę Nadzwyczajnej Sejmowej Komisji, która w latach 1989-1991 badała zbrodnie stanu wojennego, konsekwencją ówczesnych działań MO i SB było co najmniej 91 ofiar śmiertelnych. Niektóre ofiary stanu wojennego prawdopodobnie na zawsze pozostaną anonimowe, ponieważ w nocy z 12 na 13 grudnia 1981 r. zostały wyłączone wszystkie telefony, nie tylko zwykłych obywateli, ale też służb ratunkowych: placówek służby zdrowia, w tym pogotowia ratunkowego, i straży pożarnej...

Początkowo ludzie ginęli najczęściej w demonstracjach ulicznych oraz podczas pacyfikacji w zakładach pracy, były także przypadki wyroków śmierci wykonanych na żołnierzach LWP, za odmowę rozkazu strzelania do rodaków. Z czasem przepisy o stanie wojennym ulegały złagodzeniu, oficjalnie stan wojenny zniesiono 22 lipca 1983. Ogłoszono także amnestię dla więźniów politycznych. Jednak rozbudowany do niebotycznych rozmiarów aparat represji działał dalej i mordował, tyle że bardziej skrycie. Jednymi z ostatnich ofiar śmiertelnych z przełomu 1988/1989 byli księża: Zych, Niedzielak i Suchowolec, ale także Robert Możejko działacz FMW z Kętrzyna, zamordowany w czerwcu 1989 na dzień przed zarządzonymi wyborami w wyniku porozumień okrągłego stołu. Wiele niewyjaśnionych zgonów działaczy opozycji z lat 80-tych, zanotowano także w następnych latach, choć tych nie traktuje się już jako ofiary stanu wojennego.

Tylko nielicznych funkcjonariuszy PRL, sądy III RP skazały za zbrodnie stanu wojennego. Dziś śledztwa w tych sprawach prowadzi pion śledczy IPN. O osądzeniu winnych przestępstw aparatu władzy PRL, także ze stanu wojennego, zaczęto mówić zaraz po przełomie 1989 r. Wymierzanie sprawiedliwości napotykało i napotyka jednak wciąż na liczne przeszkody, takie choćby jak: „gruba kreska” ogłoszona przez premiera Mazowieckiego, ciągle przestrzeganie przed „polowaniem na czarownice” połączone ze wsparciem dla generałów odpowiedzialnych za wprowadzenie stanu wojennego, jakiego udziela im środowisko skupione wokół „Gazety Wyborczej”.

Tymczasem bez rozliczenia zbrodni stanu wojennego (podkreślmy dzisiaj chodzi jedynie o aspekt moralny tego rozliczenia, poznanie całej prawdy o tamtym mrocznym okresie), nie będziemy w stanie wytłumaczyć nowym pokoleniom Polaków, co jest w życiu dobre, a co złe. Ciągła relatywizacja, upolitycznianie dążenia do poznania prawdy historycznej, wmawianie nam konieczności kierowania się w życiu „mniejszym złem”, sprzyja wciąż rozszerzającemu się kryzysowi tożsamości w Polsce.

Polecam również krótką retrospekcję filmową, pt. *Muzyczny hold ofiarom stanu wojennego* patrz tutaj.

<http://www.youtube.com/watch?v=UlkyefZWbo0>

Mariusz A. Roman
[Fot. Archiwum Autora]

UWAGA!

KOMISJE ZAKŁADOWE NSZZ „SOLIDARNOŚĆ”

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” zwraca się do wszystkich Komisji Zakładowych będących członkami KSN o pilne uregulowanie bieżących i zaległych składek członkowskich do końca stycznia 2010 r.

Składki należy wpłacać na konto:

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”
00-631 Warszawa, ul. Waryńskiego 12
PKO BP VI O/WARSZAWA

Nr rachunku: 92 1020 1068 0000 1102 0000 2733

Przypominamy i prosimy o zwrócenie uwagi na konieczność umieszczenia na drukach przelewów pełnej nazwy Komisji Zakładowej.

Krzysztof Weiss
Sekretarz KSN NSZZ „S”

Barbara Jakubowska
Skarbnik KSN NSZZ „S”

Nagle i przedwcześnie odszedł od nas nasz Kolega

Ś.†P.

JERZY WEISER

Specjalista w zakresie aparatury przemysłowej w Ośrodku Badawczo-Rozwojowym Gospodarki Energetycznej, a po konsolidacji – w Centrum Elektryfikacji i Automatykacji Górniczo-Przemysłowej (obecnie: Instytut Technik Innowacyjnych) EMAG w Katowicach.

Był członkiem Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność” w OBR GE, a także od kilku kadencji – delegatem do Regionalnej Sekcji Nauki Regionu Śląsko-Dąbrowskiego oraz uczestnikiem działań podejmowanych na szczeblu regionalnym i krajowym.

Kompetentny, życzliwy, koleżeński, chętny do służenia innym swoją radą i pomocą.

Rodzinie i Bliskim Ś.P. Kolegi składamy wyrazy głębokiego współczucia

Przewodniczący, Członkowie Rady

Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

„Wiadomości KSN” Biuletyn Krajowej Sekcji Nauki NSZZ „Solidarność”

Redaguje zespół: Maria Wesolowska, Janusz Sobieszkański, Krzysztof Schmidt-Szałowski,

Redaktor naczelny: Anna Gołębiewska,

opracowanie językowe: Jerzy Jackl, opracowanie techniczne: Elżbieta Smorczevska.

Adres redakcji: Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność”, ul. Waryńskiego 12, A 221, 00-631 WARSZAWA

Nr konta: Sekretariat Nauki i Oświaty, Gdańsk; KSN NSZZ „Solidarność”

92 1020 1068 0000 1102 0000 2733

tel/fax (0-22) 825 73 63, tel.(0-22) 234 98 78, kom. 0 603 123 438

e-mail: KSN@interia.pl ; <http://www.solidarnosc.org.pl/~ksn>